

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 42
Spalis - October 26, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

AMERIKIETĖS ĮSPŪDŽIAI IŠ OKUOTOS LIETUVOS

Oaklando, Calif., vyskupijos laikraštis The Catholic Voice spalio 1 atspausdino vienos korespondentės įspūdžius iš kelionės į Lietuvą. Autorė Monica Clark, to pačio laikraščio redaktorė, važiavo į Lietuvą ir Rusiją su šiaurės Kalifornijos taikos ekskursija (nuo š.m. rugpjūčio 16 ligi rugsėjo 1). Šiai grupei prašant, Lietuvių Informacijos Centras prieš kelionę parūpino vėliausią Lietuvą liečiančią informaciją.

Jos straipsnis, pasirodęs pirmame puslapyje, kritiškai apžvelgia religinę padėtį Sovietų Sąjungoje, skiriant didelį dėmesį Lietuvai.

Lietuvių Informacijos Centras pateikia kelias ištraukas:

"Matant pilnas bažnyčias ir funkcionuojančias seminarias Sovietų Sąjungoje, manytum, kad krikščionybė klesti. Tačiau pokalbiai su kunigais ir pasauliečiais atidengia sudėtingas intrigas ir įtampas tarp Bažnyčios ir valstybės, kurios glūdi užslėptos viešomis apeigomis.

"Per mano viešnagę... aš linkiu apėigas Maskvos baptistų bažnyčioje, Šv. Trejybės pravoslavų vienuolyne Zagorske ir Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Vilniuje... Bažnyčios buvo perpildytos: suaugusieji ir vaikai dažnai buvo susispaudę ne tik bažnyčioje, bet ir koridoriuose bei šventoriuje...

"Kunigai Lietuvoje, kur 90% trijų milijonų gyventojų yra katalikai, mums pasakojo apie kylantį susidomėjimą Bažnyčia gimnazistų ir universiteto studentų tarpe. Tačiau vienas klebonas sakė, kad konfliktas tarp mokyklose dėstomos komunistinės ideologijos ir tėvų bei senelių tradicinio religinio pamaldumo palieka jaunimą 'dvasiniai pakibusių ore' nes nei vienas nei kitas jo netraukia. Vienas iš Bažnyčios uždavinių yra rasti būdų

patenkinti jaunimo dvasinius reikalavimus, aiškino jis.

"Aš susitikau su grupe jaunų katalikų Vilniaus centre. Jie uždarė langus, kad kaimynai neįtartų, jog lankosi amerikiečiai, ir pasakojo... kad jie gali prarasti savo darbus, dėl kurių išėjo mokslus Vilniaus universitete, jei viršrinkimai sužinotų, kad jie yra praktikuojantys katalikai. Bet jie taip pat prisiminė savo mokytojus bei viršrinkininkus, kurie tyliai remia sąžinės laisvę.

"Nes religinis švietimas už namų yra uždraustas, kaip ir susirinkimai bei religinės organizacijos, yra sunku išlaikyti tikėjimą gyvą, aiškino keli kunigai. Pamačius krikštynas vienoje bažnyčioje, aš paklausiau kunigo apie pasirošimą sakramentams. Jis sakė, kad nėra jokios formalios instrukcijos: kad šeimos perduoda tikėjimą iš kartos į kartą. Kai aš išdėsciau, kad Amerikos Bažnyčia veda Šv. Rašto, maldos ir sakramentų pamokas, jis atsakė: 'Apie tai tik galima svajoti'.

"Aš girdėjau, kad lietuviškos šeimos siunčia savo vaikus pas pamaldžias moteris tikybos pamokoms. Tikriausia, jos yra viengungės moterys, padariusios privačius religinius įžadus, nes vienuolijos nuo 1947 m. buvo uždraustos Lietuvoje. Šios 'pogrindžio vienuolės' gyvena vienos arba su šeimos ir dirba pasauliečių darbus.

"Šitokie sunkumai ne visus jaunos žmones atstumia nuo pašaukimo. Dvidešimt du vyrai šiuo metu studijuoja katalikų seminarijoje Kaune...

"Klierikai nušvietė valdžios spaudimą atsisakyti nuo teologinių studijų arba kolaboruoti pranešinant 'nepriimtą' turinį seminarijos klasėse.

"Kaip ir visose sovietinio gyvenimo srityse yra daug religiją liečiančių ironijų. Kunigai sakė, kad yra komunistų partijos narių, kurie krikštija savo vaikus... Klebonai pripažino, kad bažnyčios yra prigrūstos, nes yra stoka jų dėl valdžios konfiskacijų..."

Autorės antras straipsnis toje pačioje laidoje yra užvardintas "Zvilgnis į katalikybę Lietuvoje". Lietuvių Informacijos Centras pateikia ištraukas:

"Aš atsiradau Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Vilniuje, Lietuvoje, sekmdienį, rugpjūčio 26, vieną valandą prieš šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties mišias. Bažnyčioje buvo tiek prigrūsta žmonių, kad vieno asmens menkiausias judesys sukėlė bangavimą, kuris baigėsi vyresnio amžiaus moterų ir vaikučių pripašaudimu prie altoriaus grotelių.

"Kaip nors per bažnyčios centrinį taką pasipylė baltai apsirengusios mergaitės su gėlėmis, raudonom paleronom apsirengę berniukai su smilkalais, ilgas baltas suknelės dėvinčios merginos su baltais vainikais, dijakonai, kunigai ir šeši vyskupai.

"Parapiečiai nutraukė jausmingą giedojimą išklausti jų klebono skaitančio solidarumo sveikinimą nuo popiežiaus Jono Pauliaus II, kurio prašymas dalyvauti Kazimierinių metų užbaigimo iškilme buvo sovietų atmetas. Tada mišios prasidėjo. Kaip garbės svečiai iš Amerikos, aš ir du draugai iš šiaurės

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Salvadoro prezidentas Jose Napoleon Duarte, susitikęs su Salvadoro partizanų vadais Guillermo Ungo, Ruben Zamora, Ferman Cienfuegos ir Nidia Diaz susitarė sudaryti bendrą komisiją po 4 atstovus iš kiekvienos pusės, kuri ieškotų būdų užbaigti 5 metus krašte vykstančias kovas tarp vyriausybės kariuomenės ir partizanų. Komisija numato susirinkti pirmo posėdžio antroji lapkričio pusė.

Rumunijos prezidentas Ceausescu, nepaisydamas Sov. S-gos pastangų izoliuoti Vakarų Vokietiją, atvyko ten oficialaus vizito.

JAV paprašė suaukšti UNESCO vykdomąją tarybą nepaprasto posėdžio JAV kongreso kaltinimam dėl organizacijos veiklos aptarti.

Popiežius Jonas Paulius II leido specialiom grupėm laikyti Vatikano II susirinkimo nuo 1963 uždraustas lotynų kalba tridentines mišias pagal vietos vyskupų nustatytas sąlygas ir jų paskirtom dienom. Tokios mišios negali pakeisti dabar parapijų bažnyčiose laikomų įprastinių mišių.

Citizens for Tax Justice paskelbė, kad iš keliolikos didžiausių Amerikos korporacijų penkios korporacijos — Grumman, Lockheed, General Dynamics, General Electric ir Boeing — per 1981, 1982 ir 1983 nemokėjo federalinių pajamų mokesčių, nors jos per tą laiką uždirbo 10.5 bil. dol.

Izraelis tikina, kad JAV sutikusios atidėti Izraeliui 500 mil. dol. skolos grąžinimo terminą tolimesniam laikui, bet valstybės departamentas tai neigia. Atrodo, kad, išrinkus naują kongresą, skolos grąžinimas bus arba atidėtas, arba ši skola bus dovanota.

Sirijos kariuomenės štabo viršininkas gen. Hikmat Shehabi pareiškė, kad Sirija yra pasirošusi pasiūsti tūkstančius savanorių padėti Libanui kovoti su Izraelio okupacinėm pajėgom pietiniam Libane.

Popiežius Jonas Paulius II lankėsi Ispanijoje, Porto Rike ir kai kuriose kitose Karibų jūros valstybėse.

Šiemet Nobelio premijos buvo paskirtos šiem asmenim: literatūros — paliegiusiam čekoslovakų poetui Jaroslav Seifert; taikos — Pietų Afrikos Bažnyčių tarybos gen. sekretoriui anglikonų juodosios rasės vyskupui Desmond Tutu; medicinos — argentiniečiui mokslininkui dr. Cesar Milstein, šveicarui dr. Georges J.F. Koehler ir danui dr. Niels K. Jerne už jų darbus imunologijos srityje.

Baltųjų Rūmų patarėjų komisija paskelbė vis atidėliojamus Sov. S-gos sudarytų sutarčių pažeidinėjimo faktus, liečiančius ginklų kontrolės sutartis nuo 1958. Sovietai derybų metu pakartotinai apgaudinėjo, klastojo ar stengdavosi nukreipti dėmesį kitur, nors ir gerai žinojo, kad JAV turi priemonių jų apgaules pastebėti.

Pagal Sveikatos departamentu duomenis amerikiečiai sveikatos reikalavimams praėjusius metus išleido 355.4 bil. dol., arba 10.8 proc. visų krašto pajamų. Kiekvienam amerikiečiui šios išlaidos sudarė 1459 dol.

Kinijos faktinis valdovas Deng Xiaoping įspėjo, kad Kinija yra pajėgi karinėm priemonėm prisijungti Taivaną ar įvykdyti blokadą.

PROTESTAI NESILIAUJA Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 62

TSRS KP CK Generaliniam sekretoriui J. Andropovui Mažeikaitis-Sakalauškienės Liudvikos, K., GYV. LTSR, Kaunas, Taikos pr. 75-47. Nuorašas: Tikinčiųjų teisėms ginti komitetui.

PAREIŠKIMAS

Mane giliai sukrėtė Viduklės klebono kun. Alfonso Svarinsko įkalinimas ir Kybartų klebonui Sigitui Tamkevičiui ruošiamas toks pat teisminis procesas. Jau pakanka medžiagos, kad galima būtų pasidaryti išvadą: Jūs norite "susitvarkyti" tikinčiuosius ir jų vadovus kunigus taip, kaip padarėte Rusijoje. Iš tikrųjų jie visai jums nenusikalto. Juk ir TSR įstatymai nedraudžia pačiam gintis ir ginti kitus, jeigu kas nors neteisėtai užsipuldinėja, skriaudžia.

Teiskite ir ateistus

Šie abu kunigai atliko kilnius pareigas: gynė tikinčiųjų žmonių asmens teises ir laisves (kartu bendražmogiškąsias teises ir laisves), nes tarybinė valdžia nuolat kišasi į bažnytinius reikalus, juos nuolat stengdamasi žlugdyti. Jeigu teisiatė kunigus, tai turėtumėte teisti ir ateistus, kurie visais viešais kanalais puola religiją, kunigus, kovojančius už gyvybinius tikinčiųjų interesus. Kunigai juk privalo stengtis apsiginti nuo ateistų išpuolių, teroro. Tačiau ši gnyimasi Jūs laikote nusikaltimu.

Laikas skaitytis su liaudimi

Jūsų vadovaujama tarybų valdžia remiasi bažnyčios atskyrimo nuo valstybės įstatymu. Tačiau Jūs aiškiai matote, kad bažnyčios atskirti nuo liaudies neįmanoma: daug tūkstančių žmonių prašo išleisti šiuos du kunigus. Atvirksčiai valdžios pareigūnams jau laikas susirūpinti ir daryti išvadas dėl savo neteisėtų poelgių ir imtis skaitytis su liaudimi (ar būtų tokia gausybė liudytojų už juos, jeigu jie ne gero, o blogo žmonėms būtų padarę).

Nesiskųsk, nes bus dar blogiau!

1983 m. pradžioje aš buvau atleista iš darbo neva dėl etatų mažinimo (išdirbau Kauno viešoje bibliotekoje, komplektavimo skyriuje 11 metų ir 5 mėn., jokių nuobaudų neturėjau, iš pradžių dirbau bibliotekininke, vėliau vyresniąja bibliografe). Tai įvyko tuoj po mano laiško rašyto Jums, drg. J. Andropovai, apsvartymo darbovietėje. Jame aš skundžiausi, kad mane stengėsi išvartoti iš darbo, iš namų (kooperatyvo pirmininkas A. Antanavičius ir jo pagalbininkas Lučkaitis). Tačiau Kauno viešosios bibliotekos direktorius Papienis ir kiti "draugai" sakydavo: "Nesiskųsk, nes tik blogiau sau pasidarysi". Savo žodžius jie jau ištesėjo, o aš dar labiau įsisąmoninau, kad tarybų valdžios pareigūnai gali pasielgti labai neteisėtai ir imasi net žiaurių prievartinių priemonių, jeigu jiems neteisėtai nepaklusti.

Protestuojau!

Todėl, turėdama tam pagrindą, protestuoju prieš neteisėtą kun. Alf. Svarinsko įkalinimą, prieš ruošiamą teisminį procesą kun. S. Tamkevičiui. Solidarizuojusi su tais, kurie sutinka eiti į kalėjimą, kad tik juos išlaisvintų.

1983.10.14

KUN. J. DANYLOS ATVIRAS LAIŠKAS ATEISTUI BRONIUI JAUNIŠKIUI

1983 m. birželio 22 dienos "Kauno Tiesoje" išspausdintas Broniaus Jauniškio "ateisto atviras laiškas 'Nebijau šmeižto'", kurį vėliau Elta, pakeitusi antrašę į "Nebijau šantažo", išsiuntinėjo rajoniniams laikraščiams. Šiame, kaip kituose Jauniškio straipsniuose, pilna iškraipymų ir netiesos.

Kokia buvo šeima?

1. "Nebijau šmeižto" — rašo Jauniškis. Su tuo jo tvirtinimu visiškai sutinku: Jauniškiui iš tikrųjų nėra ko bijoti šmeižto, nes niekas jo nešmeižia, tik jis nuolat kitus šmeižia ir rašo netiesą.

2. Straipsnio pradžioje Jauniškis tvirtina esą augęs "labai religingoje šeimoje". Argi? Labai religinga šeima būna tik tada, kai abu tėvai yra tikrai religingi, ne tokie, kaip Jauniškių šeimoje, kur vienas tempia į vieną pusę, antras į kitą: motina religinga, o tėvas visiškai liberalas ar net ateistas. Dėl to Jauniškių šeimą lygia teise būtų galima pavadinti ir visai nereliginga.

Jis nebuvo tikras vienuolis

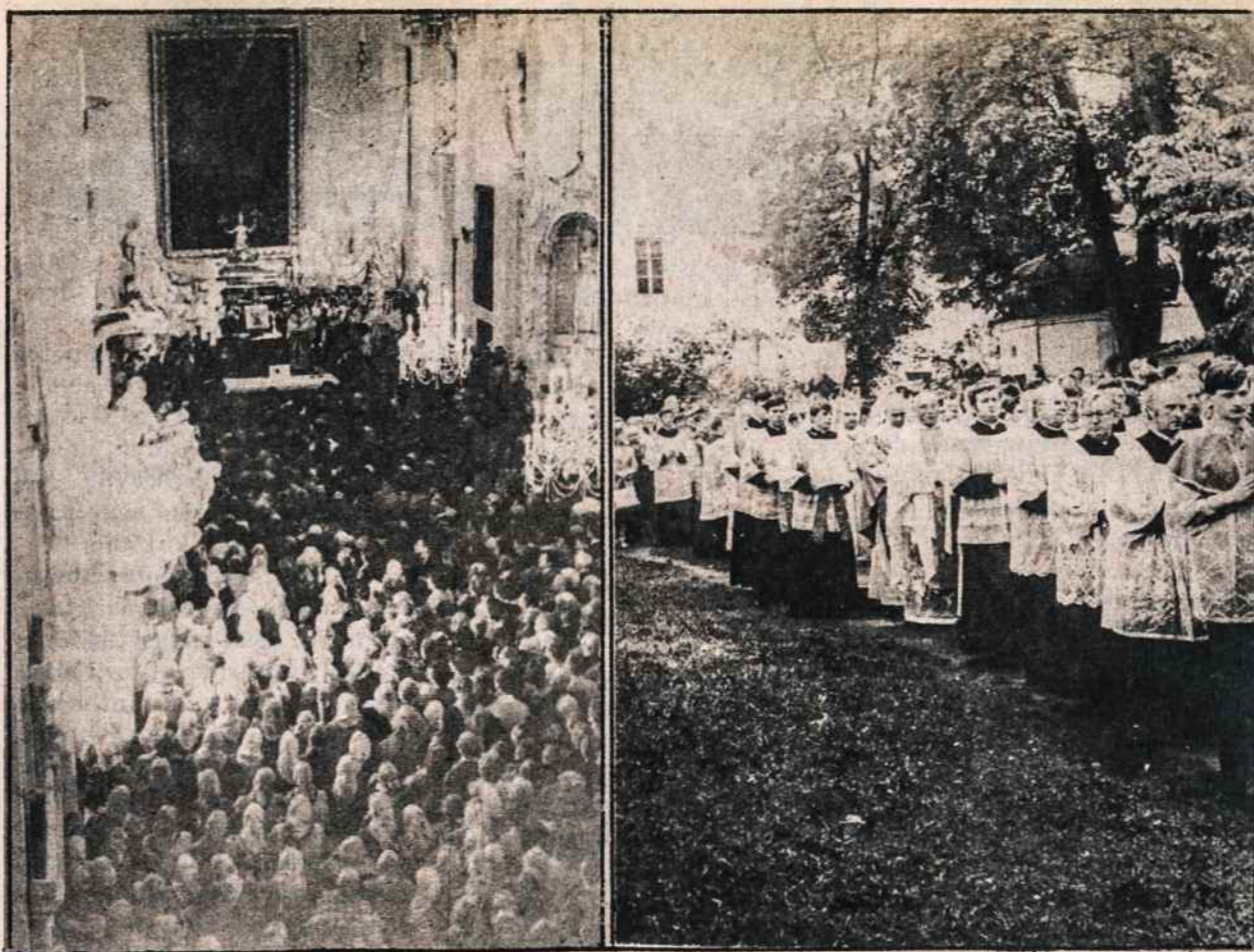
3. Jauniškis rašo "įstojau į saleziečių vienuolyną". Į vienuolyną Jauniškis neįstojė; pas saleziečius jis buvo tik kaip aspirantas-siuvejas, "kriaučiuku" vadinamas, ir ėjo pradinės mokyklos kursą. Į vienuolyną žmogus įstoja tik tada, kai pradeda noviciatą, o tikras vienuolis — kai padaro įžadus.

Jauniškis noviciatą nebuvo nė dienos, nepadėjęs jokių įžadų — tai tvirtina jo globėjas kun. J. Žemaitis, tai pripažįsta savo laiške ir pats Jauniškis, jog buvęs tik aspirantas, o ne vienuolis. Tačiau apybraižoje "Dievo praradimas" jis tvirtina, jog buvo padaręs įžadus ir 1940 metais pasikeitus šantvarkai, jis rūpinęsis, nuo įžadų gauti popiežiaus dispensą ("Žmonės su abitaiz" 47 ir 48 psl.). Taigi čia pasirodo tikras Jauniškis: jis rašo taip, kaip jam tuo metu patogiau, nepaisydamas tiesos.

Būtų gera, jei būtų rašęs tiesą

O kaip būtų gera, jeigu Jauniškis iš tikrųjų būtų rašęs tiesą, nesigriebę melo, šmeižtų ir klastočių. Visa, ką jisai rašė apie Juozą Misiūną melas ir klastotės.

Jauniškis net nežino, kur yra Silezija, — jis ją nukelia į Olandiją, ir vaizduoja tą kraštą iš savo fantazijos — randa ten uolėtus kalnus, kokių Olandijoje visai nėra, ir akmeninius vėjo malūnus vandeniui pompuoti, kokių (nukelta į 2 psl.)

Šv. Kazimiero mirties 500 metų jubiliejaus baigiamosios iškilmės Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Vilniuje rugpjūčio 26. Kairėje — pilna bažnyčia žmonių, vysk. A. Vaičius sako pamokslą, dešinėje, procesija aplink bažnyčią.

KALĖJIMAS GRĘSIA LIUDUI DAMBRAUSKUI OKUOTOJOJE LIETUVOJE

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad iš Lietuvos atėjo žinia, jog Liudo Dambrausko teismas turi įvykti š.m. spalio mėnesį. Kaltinimas suformuluotas pagal BK 68 str., t.y. už antitarybinę veiklą ir agitaciją ir grąšinama nubausti 7 metais kalėjimo.

LKB Kronika Nr. 63 praneša, kad 1984 kovo 20 "Liudo Dambrausko bute Vilniuje, jo žmonos bute Kaune ir sodo namelyje buvo padaryta krata." Kratos priežastis neaiški. Dambrauskas turi namą Kaune ir dėl darbo Vilniuje išsinuomavęs butą. Chemijos mokslų kandidatas

Liudas Dambrauskas, gimęs 1921 balandžio 25, buvo terminiacijos instituto vedėju.

Kovo 20 d. apie 8 val. ryto, į darbą einantį Dambrauską Vilniuje sulaukė KGB pulkininkas Liniauskas, kuris liepė jam grįžti į butą, nes su juo kaip liudininku nori pasikalbėti. Prie buto jau laukė 4 kiti saugumiečiai. Liniauskas liepė Dambrauskui parodyti visą jo turimą antitarybinę literatūrą. Kai šis paaiškino, kad jis tokios neturi, prasidėjo krata. Krata tęsėsi 6 valandas. Tuo pačiu metu vyko kratos Dambrausko name ir so-

de Kaune. Antitarybinės literatūros nerasta.

Kratos metu saugumiečiai paėmė Dambrausko mašinėlę rašytus atsiminimus iš kalėjimo bei priverčiamųjų darbų stovyklos. Anot Kronikos Nr. 63, "L. Dambrauskas Stalino valdymo laikotarpiu buvo nuteistas mirties bausme, kuri vėliau buvo pakeista kalėjimu". Jis kalėjo nuo 1945 iki 1955 metų. Šalia atsiminimų saugumiečiai konfiskavo jo rašomą mašinėlę, kurią buvo įsigijęs oficialiu leidimu.

Dambrauskui uždėjo namų areštą ir kasdien tardė. Balandžio mėn. nuo nuolatinių tardymų bei grasinimų Dambrauskas iškito širdies infarktą. Tai jau antras: 1977 jis turėjo širdies operaciją. Nors Dambrauskas buvo paguldintas į ligoninę, jis buvo toliau tardo-

mas. Be kita ko, ligoninėje pirta, kad Dambrauskas taip pat serga džiova. Šiuo metu jis dar gydomas.

Vieno tardymo metu Dambrauskas, primindamas Helsinkio susitarimus, reikalavo grąžinti atsiminimus kaip asmenišką turą. Pulkininkas Liniauskas atkirto: "Tu negyveni Helsinkyje, o Tarybų Sąjungoje ir ne Helsinkio, bet Sovietų Sąjungos įstatymai čia galioja".

Liudas Dambrauskas yra a.a. prel. A. Jakšto-Dambrausko bro-lėnas.

Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Reagan su žmona ir Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis su žmona diplomatinio korpuso priėmimo metu Baltųjų Rūmų sode.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

olandai visai nestato; jis mato ir raitą policiją, kuri sklaido bedievių mitingą, nežinodamas, kad Olandija yra demokratinė šalis ir įvairios partijos niekieno netrukdomos, laisvai daro susirinkimus.

Ir pats Misiūnas, pagal Jau-niški, nuvykęs į tą Olandijos Sileziją, padaro tiesiog stebuklą; nesimokęs olandų kalbos, laisvai susikalba su vietiniais olandais, o išgirdęs ateistų vado Minaurio iš Hagos kalbą, pajunta norą jį sukritikuoti, tik pabijo, kad nesugebės taip gerai kalbėti, ir už tai, kad Minaurio nesukirto, Misiūną, pusiau apnuogintą, priiša prie stulpo ir nuplaka iki apalpimo ir apakimo.

Po to persiunčia jį į Kauną, Kipas sutinka jį nedraugiškai ir, grasindamas karceriu, įsako rašyti prašymą, kad būtų atleistas iš vienuolyno. Misiūnas parašo ir, vos regėdamas dienos šviesą, apleidžia vienuolyną.

Nėra nė lašo tiesos

Visoje toje istorijoje nėra nė lašo tiesos, o tik prasimanymai ir šmeižtai. Kad Jauniškis yra prasimanymų "meistras", tai nurodė ir rašytojas komunistas Julius Butėnas: "Malonu, kad Br. Jauniškis nori geru žodžiu prisiminti savo buvusius profesorius, dėstytojus, bet apmaudu, jog tos išvykos prasimanymos... Operuojant prisiminimais, reikėtų bent kiek pagalvoti apie teisybę ir logiką". (Literatūra ir menas, 1983 m. Nr. 49.)

(Bus daugiau)

AMERIKIETĖS ĮSPŪDŽIAI IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

(atkelta iš 1 psl.)

Californijos taikos ekskursijos, buvom įgrįsti į šventovę apie tris pėdas nuo altoriaus.

"Aš mintimis grįžau į jaunystės dienas, kai kunigai tais laikais irgi celebravo šv. Mišias nugarom ir kongregaciją..."

"Čia Vilniuje, septynerių ir aštuonerių metų vaikai, kurie pajėgė nusprukti į patį priekį, pamaldžiai klėpėjo per dviejų valandų apeigas. Viena raudonai apsirengusi šviesiaplaukė, sudėjusi rankutes maldoj, 30 minučių nepajudėjo..."

"Buvau sujaudinta, kai silpna senutė atsisėdus ant prigrūsto suolo, pastebėjus, kad pavargau nuo tvankumo ir oro trūkumo, man siūlė atsisėsti ant jos kelių."

"Mišiom baigiantis, supratau, kad apeigos dar nebaigtos. Daugybė tautiniais rūbais apsirengusių jaunuolių pro mane pasipylė į zakristiją. Vienas iš kunigų liepė man sekti. Tuoj atsidūriau didžiulėje masėje, kuri klūpaudama ant drėgnos žemės adoravo Šv. Sakramentą, kuris su procesija buvo nešamas aplink šventorių."

"Tritimitams trimituojant, jaunos baltai apsirengusios mergaitės barstė gėles prieš monstranciją, nešamą po brokatinu baldakimu."

"Kai procesijos vadai sugrįžo į bažnyčią, pamačiau, kad lietuviai maldininkai jau buvo išėję, o toks pats skaičius lenkų katalikų buvo atėjęs. Apeigos iš naujo prasidėjo jų kalba."

"Kai mūsų taikos grupės nariai į bažnyčią užsuko popiet, apeigos dar tebesitęsė. Aš sužinojau, kad išpažintys buvo klausomos visą dieną. Vienas kunigas pasakojo, kad jis klausė išpažinčių aštuonias išisas valandas tik su 15 minučių pertrauka."

"Nors milicija stovėjo prie

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Lietuvos valstybiniame jaunimo teatre spalio 9 teatro vyriausia režisierė D. Tamulevičiūtė pastatė pjesę "Brolis Alioša", kurią pagal F. Dostojevskio romaną "Broliai Karamazovai" parašė dramaturgas V. Rozovas. Pagrindinius vaidmenis atlieka Lietuvos nusipelnęs artistas R. Butkevičius, aktoriai D. Kuodytė, A. Latėnas.

— Menotyrininkė Irena Aleksaitė rugsėjo 27 Maskvoje, Menotyros mokslinio tyrimo instituto prie TSRS kultūros ministerijos mokslinėje taryboje apgynė daktarinę disertaciją "Lietuvių dramos teatro režisūros raida 1918 - 1940 m.". Tai pirmoji respublikoje daktarinė disertacija iš teatrologijos srities.

— Lietuvos valstybinio jaunimo teatro kolektyvas dalyvavo tarptautiniame festivalyje Belgrade. Rugsėjo 16 spektaklių "Pirosmani, pirosmani..." atidarė šią reikšmingą pasaulio teatrų šventę. Aštuonioliką kartą Jugoslavijos sostinė sutiko teatro kolektyvus iš Čekoslovakijos, Belgijos, JAV, Malio, Vokietijos federalinės respublikos ir kitų šalių. Didžiausią vertinimo komisijos ir kritikos pripažinimą pelnė lietuvių, belgų ir Koelno teatrų pasirodymai. Nekonkursinėje programoje jaunimo teatras parodė S. Šaltenio "Škac, mirtie, visados škac". Spektaklį "Pirosmani, Pirosmani..." į videojuostą įsirašė Belgrado televizija. Paskui teatras gastroliavo Bosnijos ir Hercegovinos respublikos miestuose Mostare ir Sarajeve.

— Vakarų Berlyne pasibaigė Herbert von Karajan fondo tarptautinio dirigentų konkurso trys turai. Kartu su JAV ir Korėjos atstovais į finalą pateko ir tuo pačiu konkurso laureato vardą iškovojęs Lietuvos valstybinės filharmonijos simfoninio orkestro dirigentas Gintaras Rinkevičius.

Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl pareiškė, kad Vakarų Vokietija neturi jokių teritorinių reikalavimų, bet pabrėžė, kad vakarų ir rytų vokiečiai gerai supranta, jog Vokietijos padalinimas yra dirbtinis.

Granadoj prasidėjo teismo byla 19 pareigūnų, kaltinamų buv. salos min. pirmininko Maurice Bishop ir 10 kitų pareigūnų nužudymu.

Pakistanas nori iš JAV pirkti elektroninės žvalgybos lėktuvą krašto saugumui sustiprinti.

Egipto prezidentas Mubarak paprašė JAV parduoti Jordanui priešlėktuvinių raketų, kurių pardavimas dėl Izraelio ir kongreso opozicijos buvo sulauk-

Savaitės Įvykiai

Airijos respublikos armijos teroristai, siekdami sutrukdyti tarp Britanijos ir Airijos vyriausybės vykstančius pasitarimus dėl šiaurinės Airijos ateities, išsprogdino Brighton miesto viešbutį, kuriame buvo apsišturėjusi min. pirmininkė Thatcher ir kiti ministrai, atvykę į vyriausybės partijos konferenciją. Per sprogimą žuvo 4 ir buvo sužeista 32 žmonės.

Pasaulio teismas Haagoj išsprendė tarp JAV ir Kanados dešimtmečius trukusį ginčą dėl sienos pravedimo jūroje nuo Naujosios Anglijos iki Nova Scotia, priskirdamas 2/3 Maine įlankos JAV ir 1/3 Kanadai. Abiejų pusių žvejai tokiu sprendimu yra nepatenkinti.

Irako prezidentas Saddam Husein pareiškė, kad Irakas yra pasiruošęs tartis dėl santykių su JAV atnaujinimo rinkimam JAV pasibaigus.

Sov. S-ga paskelbė, kad ji, atsakydama į JAV branduolinių raketų išdėstymą JAV karo laivuose, aprūpino savo laivus ir kovos lėktuvus branduoliniais ginklais.

Popiežius Jonas Paulius II paskelbė esąs pasiruošęs aplankyti Kubą, jei būtų paprašytas tai padaryti.

Brazilija pasirašė sutartį aprūpinti per 5 m. Saudi Arabiją ginklais — Astro II raketom, T-27 Tucano mokomaisiais lėktuvais ir kt. Brazilija ginklų pardavimu užima pasaulį 5-tą vietą.

Sovietų okeanografai, dirbusiam tyrimo laive prie Spitzbergen salos, pavyko perbėgti į Norvegijos laivą.

Valst. departamentas apkaltino Sov. S-gą, kad dėl jos nežmoniško elgesio ir nejautrumo spalio 7 Leningrado kalėjime mirė Ukrainos disidentas Valery Marčenko, atlikdamas 10 m. kalėjimo bausmę.

Popiežius Jonas Paulius II, grįžęs iš kelionės į Ispaniją ir į Karibų jūros valstybes, pasiskundė, kad, nežiūrint visuotiniai pripažinto religijos laisvės principo, nemažas skaičius valstybių persekioja tikinčiuosius ir laiko juos antros klasės piliečiais.

Sov. S-gos prezidentas Černenko pareiškė, kad santykiai tarp JAV ir Sov. S-gos pagerėtų, jei JAV susitartų: uždrausti erdvės ginklus, užsaldyti turimas branduolinių ginklų sistemas, patvirtinti sutartį, draudžiančią požeminius branduolinius sprogdimus, ir pasižadėti pirmiems nevertoti branduolinių ginklų.

VALDAŠ C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Jorthporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843 - 6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Dau vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, aukšas ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIO PROGRAMA "AUSRA". WICN-FM. 90.5. Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmd., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, DJF. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas
VISA MASTERCHARGE METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiuojamas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- DOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKRĖDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (718) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (718) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS. Pre-
numerata metam \$15.00. Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisyti savo nužiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Nykštukai, pagalvokime!

Amerikoje jau tokia mada, kad, rimtesniam rinkimam rengiantis, ir savoj partijoj kandidatai dėl tos pačios vietos besigrumdami, išdergia vienas kitą nebūtais nusikaltimais ir kaltina neįvykdytų darbų neatlikimu.

Ką bekalbėti kai susikauna demokratai su respublikonais tame pačiame lygyje. O kai jau susikimba JAV prezidentiniai kandidatai, tai tada išknisamos ir atskleidžiamos ir tokios valstybinės paslaptys, už kurių sužinojimą Sovietų Sąjunga ir kitos Amerikai priešiški nusistačiusios valstybės sumokėtų daug daugiau, negu mokama šnipam. O dabar, rinkiminiame svaiguly, visa tai gaunama nemokamai.

Kai kuri informacija, iškelta priešrinkiminėje propagandoje, įdomi ne tik užsienio politikam ir šnipam, bet ir vietinei Amerikos publikai.

Priešrinkiminėje propagandoje gaudomi įvairūs kandidatų pasisakymai aktualiom temom. Amerikoje yra gana apčiuopiamas katalikų balsuotojų (katalikų gyventojų skaičius žymiai didesnis) skaičius — šiuo metu 30 milijonų. Tad ir jie rūpinasi prezidentinių kandidatų pasisakymais.

Štai kaip apie katalikus pasisako demokratinis prezidentinis kandidatas Walter Fritz Mondale:

"Catholic school parents are nothing less than political pygmies. Because of their total lack of clout in Congress, President Reagan could not persuade a single senator or congressman to co-sponsor his tuition tax credit bill. American Catholic school parents are chumps, patsies, dopes, born-every-minute suckers, they are political pygmies. And everyone in Washington knows it. From President Reagan down to the lowliest page."

Citata paimta iš Fr. Virgil C. Blum, SJ, Marquette uni-

versiteto politinių mokslų profesorius, straipsnio, atspausdinto Brooklyno laikrašty "The Tablet" 1983 vasario 26.

Tekstas duotas originale, kad demokratai nekaltintų, jog iškraipytą mintis. Jei kas žodyno neturi, tai kai kurių žodžių vertime galime patalkinti: "pygmies" — nykštukai, "chumps" — mulkiai, "dopes" — apkvaišėliai... Ar jau aiškus Mondale žodynas?...

Walter F. Mondale nusistatymas prieš katalikus jau labai įkyriai akibrokštus. Jis sulaužė 40 metų tradiciją, atsisakydamas dalyvauti 1984 spalio 18 New Yorko iškilmingame Waldorf-Astoria viešbutyje įvykusioje tradicinėje vakarieneje. Tradicija įsteigta New Yorko kardinolo Francis Spelmano prieš 40 metų. Pelnas skiriamas katalikų labdarai. Tai visada rengiama prieš pat prezidentinius rinkimus, ir visada dalyvauja abu prezidentiniai kandidatai. Tuo prisimenama Al Smith atmetimas, nes jis buvo pirmas katalikas, kandidatavęs į Amerikos prezidentus. Dėl tuometinių išsigimusių nuotaikų jis nebuvo išrinktas.

Keistos nuotaikos siaučia ir Geraldine Ferraro kalbose. Nors ji sakosi esanti gera katalikė, ir sutinka su medicinos pripažinimu, kad apvaisintas gemalas jau yra žmogaus gyvybė, bet ji pritarė abortui, jei jos kuri dukra to pageidautų:

"If either one of my girls came to me and said, 'Mom, I'm pregnant, and I'm not gonna have that baby.' I would say, 'Here's the money. Please go see a doctor.'" Citata iš "The Washington Post", 1984 rugsėjo 4, psl. 3A.

Taigi ji būtų pritarianti savo anūko ar anūkės žudikei.

Nykštukai katalikai, prieš rinkimus pagalvokime, kur mus nori nuvesti Mondale ir Ferraro!

Rugsėjo LAIŠKAI LIETUVIAMS

Prieš pradėdamas per žurnalo puslapius bristi primenu, kad šis numeris atėjo pačioje rugsėjo pradžioje. Jis, perskaitytas ir pastabom aprašinėtas, ant mano rašomojo stalo apie šešias savaites gulėjo, laukdamas kitų žurnalų. O keli kiti ėmė rinktis tik į spalio vidurį artėjant.

A. Tyruolis rašiniui "Dvi tautos šventės" prisimenama Rugsėjo aštuntoji (numatyto Vytauto vainikavimo karaliumi diena) ir Spalio devintoji (Vilniaus netekimo). Rašoma sklandžiai tekančiais sakiniais, ramiu tonu, perpinant poezijos posmais.

Kun. Kazimiero Vaičionio rašinys "Šv. Kazimiero liga ir mirtis", perspausdintas iš Lietuvoje išleisto 1984 metų "Katalikų kalendoriaus", lyginant su eibe perdėm abstrakčių sukaktvinių rašinių, laikytinas truputį kontroversišku. Tai dėl džiaova susirgusio šventojo lytinio julingumo ir dvaro gydytojų jam siūlytos sugulovės. Ir dar kas. Ištiesi metai, kai mūsų spauda mirga rašiniais apie Šv. Kazimierą. Daugelyje straipsnių ir reportažų minima jo pamėgta (Bernardo de Morley) giesmė "Omni die dic Mariae", bet niekur nepastebėjau giesmės pavadinimo lietuviško vertimo. Nepaaiškinta nė šiame rašinyje, nors tik retas jaunesnis Lietuvos katalikas lotyniškai besuranta.

Mano mėgiama Danutė Bindokienė klausia "Ar tai tikrai lietuviškos tradicijos?" ir, nurodžiusi, kur su tradicijomis prailenkama, skatina prie jų grįžti, jų laikytis. Sutinku beveik su viskuo, ką autorė įtaigoja, tik nesutinku su vardadienių šventimu, jų pirmenybe prieš gimtadienius, nors tai ir okupuotoje Lietuvoje puoselėjama. Vardadieniai atėjo iš sulenkėjusių dvarų ir jais nėra ko didžiuotis. Gimimas ir mirtis, kuri tikinčiajam reiškia gimimą amžinybei — štai didžiausios sukaktys, kasmet minėtinos (gimtadienis — linksmai; mirties

NAUJIEJI ŽURNALAI

ALFONSAS NAKAS

Vienas puslapis paskirtas keturiems eilėraščiams iš Lietuvos. Eilėraščiai sklandaus, tradicinio ritmo, išradinai surimuoti, kupini dvasinės bei religinės rimties. Gal būtų neprošal, kad LL imtų pastoviai, ne atsitiktinai, poezijos teikti, nes gerų poetų abiejose Atlanto pusėse turime apščiui.

P. Dauginčio ministudijėlė (atleiskite išsireiškimą) "Jėzaus istoriškumo klausimu", gaila, stokoja konkrečių faktų, miglota, abejojančio neįtikinanti, nepaisant nė tuzino naudotų šaltinių.

Mano mėgiama Danutė Bindokienė klausia "Ar tai tikrai lietuviškos tradicijos?" ir, nurodžiusi, kur su tradicijomis prailenkama, skatina prie jų grįžti, jų laikytis. Sutinku beveik su viskuo, ką autorė įtaigoja, tik nesutinku su vardadienių šventimu, jų pirmenybe prieš gimtadienius, nors tai ir okupuotoje Lietuvoje puoselėjama. Vardadieniai atėjo iš sulenkėjusių dvarų ir jais nėra ko didžiuotis. Gimimas ir mirtis, kuri tikinčiajam reiškia gimimą amžinybei — štai didžiausios sukaktys, kasmet minėtinos (gimtadienis — linksmai; mirties

diena — pagarbiai). Vardinių nešvenčia ne tik protestantai, bet ir vakariečiai katalikai. Jų šventimas neturi nė logikos, nes vardas dažnai parenkamas tik dėl skambumo, net mažamečių ar broliukų. Neturėdamas šioje apžvalgėje vietos ilgai ginčytis, nurodysiu tik vieną nesugraunamą argumentą: visas krikščioniškasis pasaulis švenčia Kristaus gimtadienį — Kalėdas, bet ne jo (Jėzaus) vardadienį (kurį neseniai, dirbtinai, įvedė, bet kuris niekaip neprigyja). Kuo greičiau nuo lenkiškos tradicijos — vardadienio šventimo — nutolsime, tuo geriau.

Kunigas Jonas Ilgame laiške ar straipsny su jaunimu kalbasi apie lytinius dalykus ("Seksas — dovana ir uždavinys"). Įdomus tai rašinys ir naudingas. Tokių, kaip ir poezijos, turėtų būti daugiau ir dažniau.

Nepaprastai įdomiu, įžvalgiu rašiniu, pavadintu "Vis tie vargšai tėvai kalti..." Juozas Vaišnys, SJ, kaip tik visų pirma tėvams ir įkrečia į kailį už vaikų nuliutėvėjimą, lietuvių kalbos nusisūnimą, arba visišką išgujimą. Toks rašinys turėtų ne vien LL, bet ir kitų mūsų žurnalų bei laikraščių puslapius pasiekti, kad kuo daugiau tėvų perskaitytų, susimąstytų, susigėstų, gal kai kurie pasistengtų

savo laikyseną keisti.

Logiškas ir sklandus jaunos žurnalistės "Snieguolės Zalatoritės" rašinys "Kas man tikėjime maloniausia ir kas sunkiausia". Autorės pagrindinė mintis ir išvada: pasitikėti begaline Dievo meile.

"Knygų" skyrįje A.T. recenzuoja Bronio Railos "Raibas agavas". "Kalbos" skiltis teikia daug naudingų kalbos taisyčių. Skiltis "Tėvynėje" šį kartą užpildyta vienintelio įdomaus rašinio apie senosios Lietuvos vaistines, tik nenurodyta, iš kurio Lietuvos leidinio jis paimtas.

KARYS Nr. 7

Jo metriką įrašyta rugpjūtis (t.b. rugpjūtis) — rugsėjis. Bet tai klaidina: numeris 48 puslapių, kaip ir kiti, o du mėnesiai surašyti todėl, kad vasaros laiku neišeina kas mėnuo.

Kas būtų, jei Kazimieriniai metai nerašytų apie Šv. Kazimierą ir KARYS! Pirmieji šeši puslapiai paskirti dr. Povilo Reklaičio referatui "Šventasis Kazimieras karys / Šv. Kazimiero militariniai paveikslai". Prieš kalbėdamas apie paveikslus, vaizduojančius Šv. Kazimierą — karį, arba tarp karių (straipsnis net aštuoniais tokiais paveikslais iliustruojamas!), istorikas tarp kitko pastebi: "Žmonės kuri tikėjimą, vaizdus ir idealus, legendas ir mitus, nes jie jiems reikalingi: paguodai, sutvirtinimui, padaršinimui." Ir toliau nurodo, kad pokario metais "numitinimo" mada atnešė jaunajai kartai beidėjiskumą, narkotikus, bytnikus, pсынikus ir kitokių išsigimimą. Gerai pasakyta! Aplamai, dr. P. Reklaičio straipsnis labai įdomus ir vertingas. Tik jame apstu gramatinių klaidų: judesiu (t.b. judesiu), pasekoje (t.b. pasėkoje), didžiamame (t.b. didžiajame), karališkajame (t.b. karališkajame).

Įtariu, kad šios klaidos ar tik ne redaktorius įveltos, nes jis tebevartoja rugpjūtį (vietoj rugpjūčio) ir, tiek šiame numeryje, tiek visuose kituose visuomet rašoma vieninteliu, užuot rašius vieninteliu, judesys, vietoj judesio, etc. Prie kitų straipsnių kalbos nebesikabinsiu, tik turiu priminti, kad redaktorius kartas nuo karto privalo pavartyti žodyną ir būtinų būtiniausiai perskaityti kiekviename LAIŠKŲ LIETUVIAMS numeryje "Kalbos" skiltį.

To The Reverend Kornelius Bučmys
With best wishes,
Ronald Reagan

Prezidentas palaiko ryšius su tautinių laikraščių redaktoriais. Po vienos spaudos konferencijos dalyvius pakvietė pietų Baltuosiuose Rūmuose. Prezidento dešinėje Darbininko redaktorius kun. dr. Kornelijus Bučmys. Nuotr. Baltųjų Rūmų oficialaus fotografo

44-TŲ METŲ VASARA

Didysis egzodas

PAULIUS JURKUS

8.—

Rugsėjis darė savo — rudėno. Sodai metė lapus ir visa šlamėjo, gūdžiai ošė naktimis didieji medžiai. Ir mes buvome kaip tie medžiai, lamdomi sveltimų vėjų, pilni baimės, laukimo, kad ateis geresni laikai, o jie — neatėjo. Ir negalėjo ateiti, nes buvo karas, karas mūsų žemėje.

Rugsėjis buvo įpusėjęs, kad žmonės ėmė kalbėti — kas apkasus. Nejaugi frontas ateis čia, iki mūsų? Ir tikrai — per kaimų senitūnus buvo sušaukti visi prie apkasų kasimo. Iš kiekvieno namo turėjo eiti žmonės.

Kasa apkasus

Ir kur tuos apkasus kas? Kur? Mūsų namai, mūsų sodybos dar turi likti čia, toje pusėje. Bus visai pafrontė, bet gal išsilauksime.

Ir paaiškėjo, kad apkasus kas visai kitur, toli už miestelio ir vakarus. Taigi, jei Raudonoji armija pajudės, šios visos apylinkės ir miestelis bus atiduoti Sovietų Sąjungos kariuomenei. Čia privažiuos kariuomenės, o

vokiečiai, įsitvirtinę apkasuose, pradės mus apšaudyti. Viskas bus sunaikinta.

Žemaičių Kalvarija yra Žemaičių kalvų siauriniame pakraštyje. Visas miestelis yra kalnuotas, nėra net futbolui aikštelės, bet užėik už klebonijos ir prasideda didžiulės pievos ir lygumos. Ten ramiai teka Varduva. Tos lygumos nueina iki pat Latvijos, iki Mažeikių. Apkasų lygumos pakraščiuose nekasa. Juos kasa tik kalnuotose vietose, kalnų šlaite, kad už apkasų dar būtų kalnas ar krūmelis ir dengtų kareivių judėjimą. Jei apkasus iškasi kalno viršūnėje, tai priešas matys ten kareivių judėjimą, o kai šlaite i priešų pusę, priešas jau nebegali tiksliai sekti viso judėjimo.

Atokiau nuo Žemaičių Kalvarijos ir Plungės, į Platelių pusę prasideda gražios kalvos. Viena už kitą gražesnės, apaugusios pušynėliais, kai kur ir lapuočiais. Tarp tų kalvelių buvo ir ežeriukų. Čia galėjo atostogauti žmonės sveikame ore, tarp pušynėlių, bet Lietuvoje tuomet

nebuvo kada atostogauti. Niekas ir negalvojo apie tas kalvas, kad jas galima paversti kurortine vieta. Reikėjo vargti, žemelę purenti.

Tų kalvų keterose ir buvo kasami apkasai. Reikėjo eiti ir man į šią didelę prievartinę talką. Neisi, tik į vargą pakliūsi.

Iš mūsų miestelio žmonės traukė kolonomis, nešdamiesi savo kastuvus. Žmonės buvo kaimiečiai, daugiausia jaunesnio amžiaus. Linę bravūriškai juokauti, pasirodyti prieš kitus. Susirinkome visi į Gegėrėnų dvarelių. O tas dvarelis buvo vokiečių valdomas. Dar nepriklausomos Lietuvos laikais čia gyveno vokiečiai ir čia vertėsi žemės ūkiu. Paskui jis repatrijo ir greičiausiai vėl atsirado vokiečių okupacijos metais.

Vokiečiai prižiūrėtojai

Apkasų darbams iš Rytrpūsių buvo atvykę kokia dešimtis vokiečių. Jie visi civiliai, visi mokytojai. Visi vyresnio amžiaus. Tik vienas buvo kiek jaunesnis, kurio ir pavardė atsimenų — Richter. Jų dauguma, o gal jis tik vienas buvo iš Allensteino.

Jiems reikėjo susikalbėti su žmonėmis, taip atsidūriau vertėjo vaidmenyje. Taip ir buvo proga arčiau susipažinti su tais vokiečiais.

Pirmausia jie nužymėjo, kaip ir kokius kasti apkasus, paskirtė žmones, parodė darbus. Ir žmonės sujudo. Kalvų šlaituose, kiek akim užmatei, visi dirbo ir

dirbo, kasė žemę, o ta žemė buvo prie smėlio. Žemę metė į vieną pusę, kad būtų pylimas. Ties apkasais buvo vingiuoti, turėjo savo takus, kad būtų galima į juos patekti.

Vakare visi grįždavom namo ir vėl ryte keliavom į laukus. Visi suprato, ką tai reiškia, kad vokiečiai traukiasi.

Buvau tik tame Gedrėnų dvaro sektoriuje. Nuolat teko eiti su vokiečiais per apkasus, o paskui jie ir taip mane pasivadindavo kur patogesneje vietoje pasikalbėti.

Visos tos grupės vadas buvo minėtas mokytojas Richteris. Jis buvo partietis, naciis, ir kiti jo bijojo, nieko nesakė, o tik klausė jo įsakymų.

Tas Richteris buvo greitas, energingas, žvalus ir įtaigus. Vienas jis greitai aplekdavo savo ruožą ir vėl atsiradavo. Jis jautė, kad žmonės netiki tuo, ką jis daro, netiki vokiečių kariuomenės jėga.

Tada ką nors pasakyti prieš nacius būtų buvęs skandalas. Visi lenkė galvas ir visi tylėjo. Kalbėjo tik vienas Richteris.

Kartą jis, kažkokio įkvėpimo pagautas, ėmė man aiškinti, kad karo pergalė čia pat, čia pat. Vokiečiai išras tokį ginklą, kad beregint sutriuškint ir Angliją ir Sovietų Sąjungą. Tas darbas visai prie pabaigos, naujo ginklo išradimas. Tad ir reikia pakentėti, reikia stiprinti žmonių moralę, kad jie atliktų savo pareigas.

Ir man įsakė eiti ir nuteikti žmones. Tada tai bus gerai...

Žinoma, negalėjau nieko jam atsakyti, nes būtų galėjęs sulikviduoti. Tylėjau.

Mes kalbėjome tokioje atšlaitėje. Kiek atokiau buvo lazdynų krūmas ir po juo sėdėjo kitas vokiečių, gal iš jų grupės vyriausias. Jis buvo pamaldus katalikas ir ten sėdėdamas, kalbėjo rožančių. Gal net viešai demonstavo prieš kokį aštresnį nacį. Jis buvo šiltas, mielas, visada besišypsas. Kažkokia gudrybe ir įžvelgimu jis pasižymėjo.

Po to pokalbio su Richteriu jis man pamojo prie jo prieiti. Priėjau. Jis ir sako:

— Neklusyk to nacių propagandisto. Iš kur laimėsime karą, kai jau viskas pralaimėta. Tik galvelė išneškime per tas audringas dienas...

Ir jis nuneigė visokius ginklus, tai žmonėms užliuliuoti. Bet supranti, reikia išsilaukyti, negi tuoj ir draskys kokiems naciam akis.

Čia tas Richteris kalbėjo apie atominę bombą, kuri buvo gaminama Norvegijoje. Hitlerio štabas painformuodavo tokius propagandistus, kaip kalbėti, kur nusukti kalbą. Ir tas Richteris tiesiog sušilęs mum aiškino, kad jie laimės karą. Jų grupė buvo tokių, kurie tuo tikėjo. Jų buvo dauguma, mažuma buvo tokių, kurie sėdėjo po lazdynu ir kalbėjo rožančių ir iro-

niškai šypsojosi — kokie jūs kvailiai.

Sugrįžo į tolimą praeitį

Grupėje buvo toks neaukšto ūgio mokytojas, buvęs atsargos karininkas, artileristas. Jis aiškino, kad dalyvavęs Varšuvos apsupime, šaudęs iš sunkiosios artilerijos į miestą. Taip besaudant, buvo paskelbta Lenkijos kapituliacija, ir jis nebegalėjo daugiau šaudyti.

Jis buvo savo pabūklą užtaisęs ir jau rengėsi šauti, kai atėjo įsakymas sustabdyti ugnį.

Vokiečiai visada drausmingas. Nustojo šaudęs, bet paskui sudarė didelį vargą, kol iš patrankos išmė sviedinį. Sako, reikėjo ir karo belaisvius pasišaukti, nes sviedinys galėjo sprogti.

Su tuo neaukšto ūgio žmogum užlipom ant kalniuko, iš kur pasimatė Žemaičių Kalvarijos bažnyčios bokštai. Jie baltavo tarp kalniukų ir, tas vokiečiai sustojo. Žiūrėjo, kažką kalbėjo ir paskui atsuko į mane.

Jis kalbėjo:

— Per Pirmą pasaulinį karą aš buvau artileristas ir ėjau su savo daliniu į Lietuvą, kaip tik šį vaizdą ir mačiau. Matai, kaip nutinka pasaulyje.

(Bus daugiau)

Po "Dux Magnus" operos antrojo spektaklio scenoje dirigentas su artistais. Nuotr. Vlado Bacevičiaus

DIDYSIS APVYLIMAS ŠV. KAZIMIERĄ LIETUVIAI PAGERBĖ IR TORONTE — 5

Lietuviškame gyvenime reklama ne visada sočiau panaudojama, kai norima išgarsinti kurį stambesnę renginį. Rengiant Pasaulio lietuvių katalikų kongresą, reklama buvo paremta ne tiek apmokamais ir įremitais skelbimais (kai kurioj kanadiškų lietuvių spaudoje jų netrūko), kiek komiteto atsiųstais neva informaciniais blankiais rašiniiais. Ypač buvo keliami D. Lapinsko opera ir visi raginami bilietus įsigyti iš anksto!

Sužinojus, kad kazimierinei operai libretą parašyti pakviestas Kazys Bradūnas, o muziką sukurti sutiko Darius Lapinskas, "Darbininkas" 1983 kovo 4, Nr. 9 psl. 3 vedamajame straipsnyje pasisakė: "Buvo skelbta, kad bus parašyta opera. Ją rašas muzikas Darius Lapinskas. Libretą rašas poetas Kazys Bradūnas. Čia norisi suabejoti ar verta užsimoti tokiam žygiui — sukurti operą. Juk šis kompozitorius gali sukurti modernius ekstravagantiškus kūrinius,

kurie eina ir nueina ir lieka kaip eksperimentai. Poetas Bradūnas nėra dramaturgas, jam svetima libretų sritis. Jis gali sukurti teksto oratorijai, kantatai. Gal tokią kantačią ir parašytų modernistas Lapinskas, bet vargiai kas tiki, kad jis gali sukurti operą, kuri turėtų išlikti apraiškai, kuri giliau nepalietų lietuvių bendruomenės ir didesnio ženklo nepalikis ateičiai? Liks tik kronikos žinių skiltyse, kad tokie įvykiai kadaise buvo."

Vaje, vaje, kaip rengėjai pasijuto prieš plauką pabrūkti. Su skundais dr. Juozas Sungaila skubėjo pas Toronto Prisikėlimo parapijos kleboną kun. Augustiną Simanavičių, OFM, ir kun. Paulių Baltakį, OFM. (tuometinį lietuvių pranciškonų provincijolą). Girdi, "Darbininkas" išėjo prieš kongresą. Kaip

čia atrodo — katalikų laikraštis drįsta pasisakyti prieš katalikų kongresą dar jam neprasi-dėjus. Bet ar katalikų kongreso esmę sudaro neaiškios prigimties opera? Tačiau "Darbininkas" liko pritildytas ir skelbė ištikimai kongreso komiteto siunčiamus propagandinius, kad ir labai vargingus, straipsnelius be jokio užmokečio, negaudamas nė dėntelmeniškos rengėjų padėkos.

Sulaukėm kongreso. Vykau į Torontą, dalyvavau paskaitose, jaunimo simpoziume ir "Dux Magnus" operoj.

Kad nieko rimto nebus — jau pranašauta "Darbininko" vedamajame prieš pusantrų metų, nes kiek D. Lapinskas bekurty, jis vis eina modernyn — barška ir daužosi. Ar tai muzika?

Operos klausant buvo baisu. Šiaip sau opera turi kai ku-

riuos elementus. Labai sumaišyto libreto čia neatpasakosiu savais žodžiais, bet perspausdinsiu pilną tekstą, koks paduotas oficialiame kongreso leidiny: "Veiksmas vyksta praeities šimtmečiuose, dabartyje ir ateityje. O kartais visos tos laiko dimensijos susilydo į šv. Kazimiero gyvenimo ir tautos istorijos realią ir mistišką vienumą.

Opera prasideda penkiolikto amžiaus Sekminių švente Vilniuje. Lietuva jau pakrikštyta, bet dar pusiau pagoniška. Pačioje aikštėje prie katedros Bur-tininkė, dar atlikdama pagoniškas apeigas, kursto minią prieš krikščionis. Vilniaus vyskupui žengiant į katedrą iškilmingoms Sekminių Mišioms, krikščionys ir pagonys prieina iki muštynių. O Mergaitė (operoje simboli-zuojanti Lietuvos dvasią ar ir pačią Lietuvą) apgailestauja brolių nesantaiką, maldauja Lietu-vai šventumo ir šventojo.

Toliau veiksmas persikelia Vavelio pilin, Krokuvon. Iškilmingai sutinkamas karalius. Karalaitis Kazimieras, grįžęs iš Vengrijos, nenori nė kalbėti apie karališkąsias karūnas, nors karalienė pageidautų, kad sūnus nebūtų abejingas imperatoriaus dukrai. Rytuose Maskva graso Lietuvai. Karalius skelbia vyktas jos ginti. Ir karalaitį šaukia Lietuva. Tada jis ryžtingai taria: "Karaliau Tėve! Važiuoju su tavim į Lietuvą!"

Pakeliui į Vilnių karalius ir Lietuvos didikai medžioja Merkinės giriose. Karalaitis Kazimieras sužeidžiamas lokiu. Tačiau žaidza, Mergaitės nuplauta Lietuvos šaltinio vandeniu, už-

(nukelta į 5 psl.)

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

SANTAUPOS KITO SĄSKAITOJE

KLAUSIMAS

Mano geras draugas, važiuodamas mašina, užgavo žmogų, ir jį sužeidė. Kadangi turėjo nedaug draudimo (insurance), bijodamas, kad nebūtų uždėtas areštas ant jo santaupų banke, jis išsiėmė tuos pinigus iš banko ir padėjo juos mano vardu. Aš esu jau senas žmogus, galiu mirti, tai tokiu atveju jam būtų nuostolių. Ar galima būtų padaryti kokius popierius, be advokato, tik su Notary Public ir liudininkais, kad tie pinigai ne mano, o draugo. Be to, ar galėtų mano sūnus būti liudininku. Ar mano draugas turėtų pasirašyti? Būsiu dėkingas už atsakymą.

ATSAKYMAS

Tamta gali pasirašyti vekselį (promissory note) toj sumoj, kurią Tamstai įteikė draugas. Vekselis turi būti taip surašytas, kad suma būtų aiški, terminas Tamstos atveju — turėtų būti "on demand", t.y. iki pareikalavimo. Be to, jei susitarėte dėl procentų, — jie turi būti nurodomi taipogi. Tamstos parašas turi būti paliudytas. Taip,

Tamstos sūnus gali būti Tamstos parašo liudininku. Vekselis turi būti įteiktas tamstos draugui dabar. Tamstos mirties atveju, Tamstos draugas turėtų pristatyti vekselį Tamstos palikimo tvarkytojui, kuris turės vekselį apmokėti.

Bendrai kalbant, vekselis (promissory note) yra pats savaime įrodymas, kad jį pasirašęs asmuo yra skolingas asmeniui, kurio naudai vekselis yra sudarytas. Būna retų atsitikimų, kai susidaro tam tikrų komplikacijų arba dėl vekselio autentiškumo arba dėl kitų "skolininko" iškeliamų "priekabių". Patarčiau Tamstai, jei Tamstos draugas Tamstai buvo įteikęs savo santaupas grynais (manau, kad taip greičiausiai įvyko), jam, be vekselio, reikia dar duoti kvitą, datuotą tą dieną, kurią jis Tamstai įteikė savo pinigus, kad išvengus galimų komplikacijų.

Jei Tamstai paliktum Tamstai įteiktus pinigus savo draugui testamentu būdu, būtų komplikacijų su palikimo mokesčiais (estate tax).

Manau, kad pirmasis būdas, kurį mėnėjau, yra paprastesnis ir Tamstai patogesnis.

NAUJIEJI ŽURNALAI

(atkelta iš 3 psl.)

Trumpa, tik vieno puslapio apybraiža (essay) dr. V. Sruogienė bando rehabilituoti Jogailą, jo 550 metų mirties sukaktį minėdama ("Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius Jogaila"). Istorikė įvardija eilę faktų, rodančių, jog Jogaila iki mirties išliko Lietuvos patriotu, ir net bandė nuo unijos su Lenkija atsipalaiduoti. Kartu dedamas labai ryškus, ir istorikės manymu autentiškas, Jogailos portretas.

Aviacijos entuziastas E. Jasiūnas pasakoja (str. "Iš Lietuvos išeivijos aviacijos istorijos užrašų") apie Lituanicos II skrydžio organizavimą, jam angažuotus lakūnus, cituoja jų ir kitų laiškus. Atrodo, E. Jasiūno turima geros medžiagos JAV lietuvių — lakūnų veiklos istorijai. Šalia E. Jasiūno straipsnio dedamas Juozo Žygo rašinys, kuriame paaiškinama, kad jau išėjusi E. Jasiūno 262 puslapių knyga "Darius - Girėnas /1933 - 1983". Autorius ragina tautiečius šią albumo formato, gerai iliustruotą knygą paskleisti po platųjį pasaulį ir po visas žymiąsias bibliotekas.

Pusmečio pertrauką padaręs, Stasys Griežė vėl pateikia keletą puslapių 3-čio dragūnų Geležinio Vilko pulko kasdienybės epizodų. Paantrašėje sakoma, jog tai medžiaga istorijai. Galbūt. Tik ta istorijos pradžia bus labai liūdina, su rusiškai kalbančiais karininkais, jų nežabotom ambicijom, vienas kito ėdimu.

P. Karaliaus "Ekonominės, politinės ir strateginės problemos Karibų jūros srityje" — įdomus reportažas, perkimtas enciklopedine informacija, su pora grafiškų žemėlapiukų. Tik kai kalbama apie dabartines politines bei strategines bėdas, būtinai reikėjo nurodyti šaltinius, iš kur duomenys surinkti.

Marius Tytuvėnis daugiau kaip metus tęsia atsiminimus apie savo išgyvenimus Lietuvos nepriklausomybei žlugus ("Lietuvos karininko keliai"). Šio numerio skirsnis pats įdomiausias, nes autorius enkavedistų naguose, tąsomas po kalėjimus, tardomas.

Su žurnalo 25-tu numeriu prasideda "Tremties trimio" teritorija ir čia pirmuoju rašiniu dedamas šių metų balandžio 5 mirusios Sofijos Putvytės-Mantautienės jautrus laiškas buvusioms, esančioms ir būsimoms šaulėms, perspausdintas iš 1958 balandžio mėnesio KARIO. Jauti, kokios kilnios moters tai būta, kaip degta Lietuvos meile bei šaulės idealizmu.

Ilgą, net 19 ketureilių posmų velionio Antano Miškinio odė motinai "Pasimatymai su motina" perspausdinta iš TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ. Kadangi šios apžvalgelės autorius su dėmesiu ir ne kartą poemą ten skaitė, dabar tokio didelio įspūdžio nebejuto. Ji turi būti ypač brangi tiems KARIO skaitytojams, kurie TŽ neskaito.

Nujerio antrojo pusėj randama daug šauliškių korespondencijų, šaulių bei jų draugų nuotraukų, petitu surašytų karinių žinių, mokslo bei technikos naujienų, pora nekrologų, pora skaitytųjų laišku.

Rugsėjo LIETUVIŲ DIENOS

Kadangi pirmajame viršelyje audio meno rinkinio Kazio Bartašiaus ir jo žmonos Idos veidai, visų pirma ieškau apie šios žmonės reportažą. Jį randu angliškojo žurnalo daly. Tai "The Love and Life of Weaving: A Focus on Kazys Bartasius", by Rūta Skirius. Autorė (viena iš šio žurnalo redaktorių) K. Bartasčiaus meną aprašo naudodamasi Elenos Bradūnaitės reportažu FOLKLIFE CENTER NEWS leidiny. Duodama ir Chicago gyvenančio audėjo biografijos su keturiomis nuotraukomis. Reportažė pastebima, kad visoj Amerikoj esama gal tik 10-15 tokių pilnalaikių audėjų ir kad visi jie pensininkai. Pats Bartasčiaus jau einąs devintą dešimtį. Tikiu, kad K. Bartasium ir jo metu labiausiai domėsis tik angliškai bepaskaitantieji trečios-ketvirtos kartos lietuviai.

Grįžtant į žurnalo pradžią, pirmasis puslapis paskirtas Pavergtų tautų savaitės proklamacijos pasirašymo iškilmeis Washington 1984.VII.1. Dedamos dvi nuotraukos ir "Prezidento kalbos mintys", kurios nebešildo, nebegydo, tik migdo...

Suprantama, LD redakcija atlieka reverensą. Čia, ir paskutiniam puslapy, paskelbdama proklamacijos tekstą.

Rūtos Klevos Vidžiūnienės reportažas pavadintas "Šventės prisiminimas tebėra su mumis". Kokios šventės? Nagi, Septintosios tautinių šokių. Autorė gaila, neproporcingai daug rašo apie jaunųjų dailininkų parodą, o kai prieina prie reportažo šerdies, tai tik šitaip: "Šokių buvo daug, visų neišvardysiu (...)" Kodėl ne? Tiek prikaltėjus apie jaunus fotografus, buvo galima surašyti ir 22 šokių pavadinimus. Keisčiausia, ir čia jau redakcijos kaltė, kad reportažas nepailiustruotas nei viena šokančiųjų nuotrauka, o sudėtos net septynios kitos šventės momentus vaizduojančios. Tik paskutiniam viršelyje randame du gražius šokančiųjų vaizdus. Ačiū Dievui!

"Baltajam vienuoliui 70 metų". Taip užvardija savo rašinį Pranyš Alšėnas. Čia pat ir tas baltasis vienuolis, kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP, gal trim dešimtmečiais jaunesnis, žvelgia iš geros portretinės nuotraukos. O biografijoje skaitome: "(...) gimė 1915 m. kovo 18 d. (...)" Data pabrūkta šios apžvalgelės autoriaus. Valio P. Alšėnui ir LD redakcijai! Dauguma su-kaktuvinių prisimenami pusmečiu vėliau, ne pusmečiu anksčiau.

Reikėjo daug kantrybės ir daug, daug laiko, kol atidžiai perskaičiau Nelės Mazalaitės-Gabienės trijų gabalų, beveik trijų didelių puslapių literatūrinę mozaiką "Gera turėti tėviškę". Pirmasis gabalas pavadintas "Šviesa". Jame — apie tėviškės upelį, tiltelį, o šviesos tai esama lūgnės žiedely (beje, priešingai D.l.k. žodynui rašytoja augalui teikia vyriškąją gimę — lūgnis). Antrajame skirsny, vardu "Muzika" dominuoja saldinė obelis ir jos vaisiai, dar tos obels prieglobsty ugtelėjęs berzelis, o muzika — tai medicinos plaktuko dūžiai į plūgo noragą (autorės tarime: "seno plūgo plokščia geležis"). Ir trečiasis gabalas — "Antrasis lizdas" — tai apie gandalizdį bei viską, kas jį supa, įskaitant ir vėjus. Sunkus čia beletristės stilius. Klupdamas, paknopstom šlitinėjį per jos sakinius. Pačiam

"Šviesos" vidury net buvo pagunda mesti. Bet ištesėjus iki galo pasidarė gera ir šilta. Užliejo savos vaikystės, savos tėviškės vaizdai. To turbūt rašytoja ir norėjo?...

Pradedama spausdinti "kazimierinė" Prano Pusdešrio drama "Ne žemės horizontai". Apie veikalą kaip tokį dar sunku ką pasakyti, kai išspausdinta jo tik pradžia. Palauksime.

Paskutinis lietuviškos žurnalo dalies rašinys — Alės Rūtos "Petras Karuža" — memorialinė knyga". Tai gal ne recenzija, o tik neseniai išėjusios knygos pagarsinimas.

Jau bene trečiam LD numerį kartojama dr. Donald I. Temple'io studija "The Personality of Lithuanians" ir Los Angeles įžymesnių lietuvių pasisakymai. Šį kartą pasisako Liucija Mažeika (prietarėnčiai), Margis Matulionis (labai abejojančiai) ir Jurgis Gliuda (griežtai atmetančiai). Daktaro Temple lietuvių charakteristikas parūpino ir labai įdomų dialogą tarp jo ir iškiliųjų tautiečių užvedė LD redaktorė Rūta Skirius.

Dėmesio vertas ir Ramūnės Bartkus (Viešpatie, man liežuvis lūžta nuo tų vyriškų moterų pavardžių galūnių!) reportažėlis "Unity in Diversity". Rašoma apie metinį tarptautinės moterų Sąjungos (General Federation of Women's Clubs — GFWC) suvažiavimą Las Vegas 1984 birželį. Ten dalyvauta lietuvių ir gerai išnaudotos progos pagarsinti lietuvių tautą bei Lietuvos tragediją.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Darbininko administracijos gaunamos šios naujausios knygos:

Alė Rūta, Pirmieji svetur. Premijotas romanas. 12 dol.

M. Krupavičius Visuomeniniai klausimai. Įrišta. 10 dol.

Prof. A. Voldemaras, Raštai, I tomas. Įrišta. 5 dol.

Prof. A. Voldemaras, Raštai, II tomas. Įrišta. 20 dol.

Persiuntimui pridėdamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės bei įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lituanistikos Katedra The Endowed Chair of Lithuanian Studies University of Illinois at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1984 m. rugsėjo mėnesi:

\$1,000.00: Dr. Jonas Balys, Silver Springs, MD (iš viso \$1,100.00); Juozas Materas, Agoura, CA.

\$770.00: Knights of Lithuania, Council 29, Newark, NJ (iš viso \$1,170.00).

\$500.00: Dr. K. ir M. Jablonskiai, Westchester, IL (iš viso \$1,000.00); Lithuanian Catholic Alliance, Wilkes-Barre, PA (iš viso \$1,000.00).

\$200.00: Bronius ir Maria Gu-rėnai, Hayward, WI.

\$110.00: Sofija Butkūnienė, St. Charles, IL.

\$100.00: Viktoras ir Eugenija Bačinskai, Oak Park, IL (iš viso \$200.00); Irena Bulgarskaitė, Worcester, MA; Charles Česna, Worcester, MA; A. ir J. Jadviršiai, Chicago, IL; Jonas Liorentas, Hollywood, FL \$100.00 (iš viso \$400.00); Antanas Ragelis, Gulfport, FL (iš viso \$300.00); Vladas ir Nijolė Užubaliai, Chicago, IL (iš viso \$200.00); Vytautas ir Branislava Vaičiuliai, Woodhaven, NY (iš viso \$600.00); Juozas Vaineikis, Chicago, IL (iš viso \$200.00); Rūta Kleva Vidžiūnienė, Valencia, CA (iš viso \$350.00).

\$50.00: a.a. Mato Brazio-Brazausko atminimui — Vytautas ir Ona Baltučiai, Sunnyhills, FL (iš viso \$150.00); Juozas Jakštas, Lakewood, OH (iš viso \$350.00); Dr. Jonas Meškauskas, Merion, PA.

\$25.00: Julius Karsas, Chicago, IL; Jonas ir Stasė Latvai, Chicago, IL (iš viso \$45.00); Eugenija Liaugaudienė, Parsippany, NJ (iš viso \$75.00); Romas

Masiulionis, Buffalo, NY (iš viso \$50.00).

Pagal pasižadėjimus gauta:

\$1,000.00: J. V. Danys, Ottawa, Canada (iš viso \$1,000.00); Antanas Dundzila, McLean, VA (iš viso \$600.00); Juozas ir Pranė Masilioniai, Chicago, IL (iš viso \$500.00); Pranas ir Hortenzija Šapalai, Lemont, IL (iš viso \$1,025.00).

\$500.00: a.a. Onos Tonkunienės atminimui — Ritonė ir Teodoras Rudaičiai, Oak Lawn, IL (iš viso \$500.00); Vincent ir Sofija Tuskenis, Palm Springs, CA (iš viso \$300.00).

\$300.00: Bladas Daukantas, St. Petersburg Beach, FL (iš viso \$225.00).

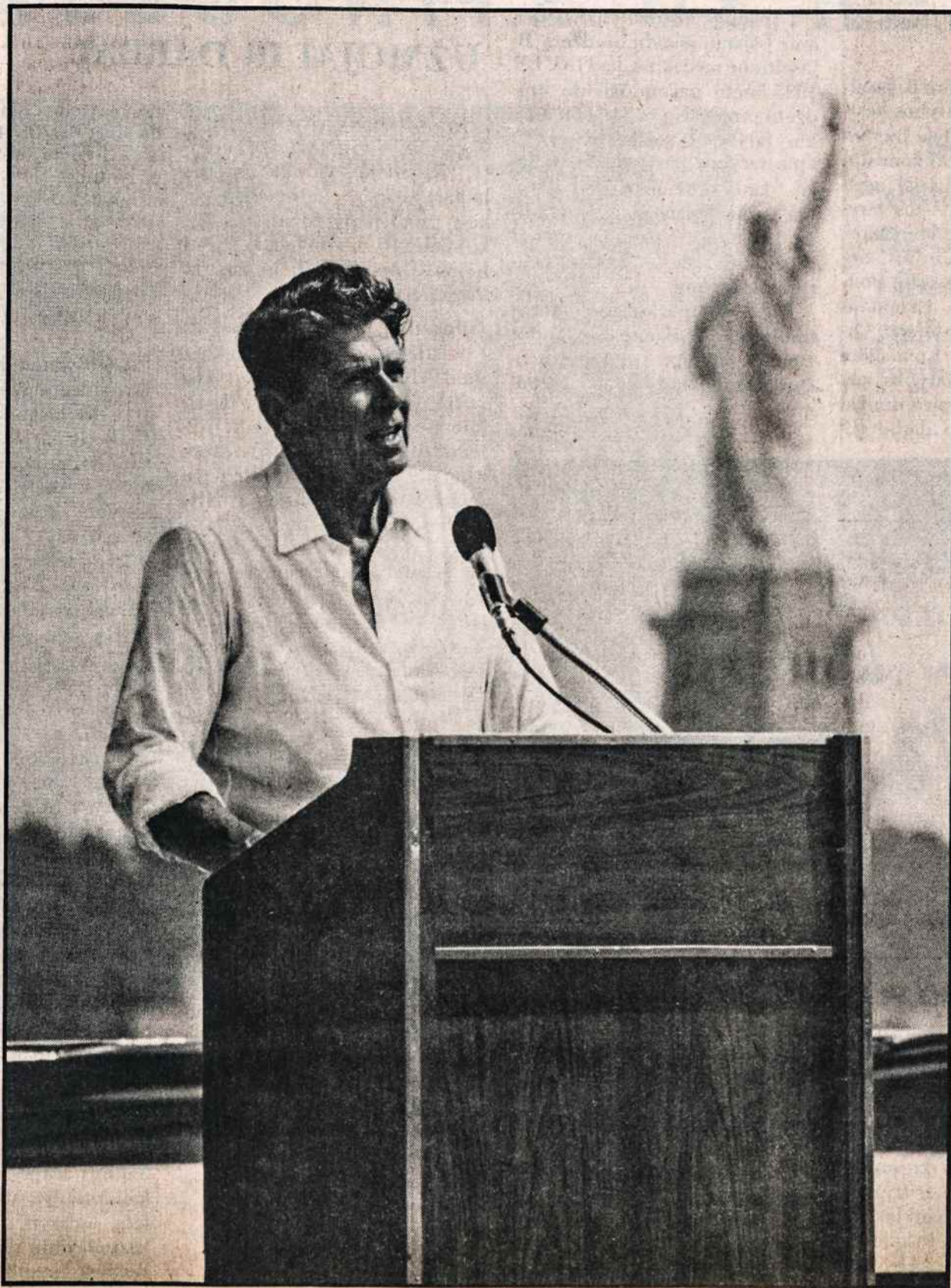
\$250.00: Juozas ir Genovaitė Mazeikos, Chicago, IL (iš viso \$450.00).

Aukų rugsėjo mėnesį surinko:

JAV LB Worcester apylinkė \$200.00 (iš viso \$1,395.00).

Lietuviškosios visuomenės aukų dėka š.m. spalio 5 d. buvo įmokėtas Illinois universitetui trečiasis \$100,000. Pradedama telkti ketvirtąjį \$100,000. Labai dėkome už kiekvieną auką, didelę ar mažą. Aukodami ir aukas rinkdami, pasiekėme pusiaukelį. Visų aukomis ir darbu ištesėsime ligi galo. Čekius rašyti ir siųsti: Lituanistikos katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60638. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

Jonas Kavalionas,
Lėšų telkimo komiteto
pirmininkas

Paid for by Reagan-Bush '84

PRESIDENT REAGAN

In 1980, Ronald Reagan opened his campaign for president with a pledge to all Americans for a new beginning, one filled with hope and promise and secured by a stable and lasting peace, economic vitality and a return to basic family values. Americans of all nationalities, races and backgrounds have contributed greatly to America's new beginning and continue to exemplify the qualities President Reagan and Vice President Bush believe are essential for a strong and free nation.

Opportunity, hard work and faith in God and family are the building blocks of the future and the basis of President Reagan's new beginning for America.

Working together, we can build a brighter future.

REAGAN-BUSH '84

Leadership That's Working

DIDYSIS APVYLIMAS

(atkelta iš 4 psl.)

gyja. Karalaitis, girdėdamas rugiapjūtės dainų melodijas ir vakarinius Merkinės bažnyčios varpus, jaučiasi lyg paties Dievo siūstas į savo protėvių kraštą.

Ir štai Kazimieras jau tėvo vietininkas Vilniuje. Marijos gimimo šventės išvakarių mišparai katedroje. O pilyje karalaitis klausosi, ką pasakoja rytinio valstybės pakraščio bėgliai apie maskolių daromas skriaudas. Mišparams pasibaigus, aikštėje prie katedros šurmuliuoja marga vilniečių minia ir mezgasi šmaikštus Vilniaus vaidos ir elgetų dialogas. Po to, nakties tyloje ateina prie katedros ir karalaitis. Šventovė jau užrakinta. Meldžiasi prie durų ir užmiega. Lietuvė motina aikštėje ieško savo žuvusio sūnaus partizano. Ir karalaitis jai atrodo kaip sūnus.

O kai 1484 metų pavasarį Nemunas neša ledus, karalaitis Kazimieras su motina karaliene lukuriuoja Gardino pilyje. Karalaitis jau serga, bet nenori palikti Lietuvos ir vykti Krokuvon. Jis reikalingas Lietuvai. Atvyksta lenkų didikai ir karalius, bet jie Kazimiero neperkalba.

Ir mirusio švento karalaičio garsas sklinda po Lietuvą. Jo vardas ir lietuvių karių lūpose, kariuomenės stovyklose, prie Polocko. Praeis naktis, prasidės mūšis su maskoliais. Bet rusai staiga puola naktį. Lietuvių stovykloje panika, kariuomenė traukiasi, bėga. Tada visi išvysta baltą raitelį — Kazimierą! Jį sekdami, lietuviai mūšį laimi.

Operos finalas vėl vyksta prie Vilniaus katedros. Sakraline prasme bedieviškojo pavergėjo ji sugriauta, ir šv. Kazimiero palaikai iš katedros išstremti Antakalnin. Gūdžių naktį visi operos veikėjai renkasi prie katedros, rasdami vien griuvėsius. Bet laikas nesustabdomai eina. Ir katedros durininkas atrakina jam duris. Visa tauta iš visur renkasi ir atstato Vilniaus katedrą, kurion triumfališkai grįžta šv. Kazimiero karstas.

Ir taip atsiskleidžia operos idėja, kad šventumas buvo ir yra didelis veiksnys asmeniniame žmogaus gyvenime ir tautos bei visos žmonijos istorinėje raidoje.

Tai K. Bradūno mišrainei D. Lapinskas bandė pritaikyti savo nuotaikų „šiuolaikinę“ operą. O apie tai jis turėjo gana garbius sąvokas. Štai „Drauge“, 1984 liepos 21 kultūrinio priedo trečiame puslapyje jis aiškina:

„Mano atlikėjų kolektyvas yra visiškai profesionalus, kitaip nepajęgtų nė pradėti to darbo, kuris yra reikalingas šiuolaikinės operos pastatymui. Savo entuziazmu ir pasišventimu jie yra profesionališkesni net už tokias pasaulinio masto žvaigždes kaip Pavarotti, kurio repertuare neteko pastebėti nieko šiuolaikinio.“

„Šiuolaikinės“ operos sąvoką, atrodo, buvo labai įsikandęs ir libretistas K. Bradūnas. Po premjeros spektaklio, rugsėjo 1, grįžus į Royal York viešbutį, užsukau į viesbučio sklepe esančią pačių klijentų pasitarnaujamą kavainaitę. Prie kasos eilėje sutikau ir K. Bradūną. Išsireiškiau: „Mielas laureate, reiškiau užuojautą, kad D. Lapinskas taip sudirbo Jūsų libretą.“

Tai žinot, mieli skaitytojai, ką tas barzdočius libretistas atsakė: „Aš tokios operos ir norėjau. Aš nebūčiau davęs savo libreto tokiam kompozitoriui, kuris man būtų sukūręs „Traviatą“.“

Tai bent nuovoka! Tai bent puikybė! Verdi — nulis, o Lapinskas — viskas!

O kas gi dar buvo toj iš-

garsintoj ir ginamoj „Dux Magnus“ operoj? Dekoracijos, sukurto Ados Sutkuvienės, buvo kuklios, bet patrauklios. Kostiumai, sukurti Clotilde de Lilas, gana iškilmingi proginiam spektakliui. Solistų gausa, bet iš tos tarptautinės masės, beveik kaip iš Jungtinių Tautų ansamblių, dėmesį patraukė tik Gina Čapkauskienė (vargšė pirmame veiksmo turėjo gadinti savo balsą raganos vaidmenyje nežmoniškais garsais), Jonas Vaznelis, Rimas Strimaitis ir Algis Simanavičius.

Režisierius D. Lapinskas neturėjo daug laiko artistam tvarkyti, nes dar ir gaidos nebuvo pilnai orkestruotos. O be gaidų nėra ir muzikos. O be muzikos nėra ir operos. Tad, va, kur šuo pakastas. Po operos pirmosios pusės, o gal ir anksčiau dideliais tarpais orkestro dalyviai galėjo barškinti pagal savo skonį iki soties. Vienas vyrukas dešinėje pusėje pabarškindavo laikas nuo laiko su dviem lentgaliais. Tai bent „šiuolaikinė“ muzika.

Lietuvių masė (per abu, šeštadienio ir sekmadienio, spektaklius galėjo atsilankyti apie 2,400 asmenų) vaidinimo metu nedrįso judėti. Bet po pirmo veiksmo prasidėjo bėgimas „į laisvę“. Po antro premjeros veiksmo „išsilaisvino“ dar daugiau. Ištvėriau iki galo, nes tik dėl šios operos ir skridau į Torontą.

Na, ir išstėjimas wagneriškas. Bet R. Wagnerio galima klausytis. Tai ne D. Lapinskas. „Dux Magnus“ premjeroj prasidėjo porą minučių po 8 val. vak. ir baigėsi 10 minučių prieš vidurnaktį. Buvo dvi trumpos pertraukėlės. Kiti sako, kad sekmadienį spektaklį dešimčia minučių sutrumpino.

Lietuvių liaudies patirtis tvirtina, kad iš tam tikrų košių vaško neišsunksi. Tai tvirtina lietuvių tautosaka. Tai ilgų šimtmečių patirtis, o ne „šiuolaikinės“ nuotaikos.

Kalbant apie „šiuolaikines“ nuotaikas, neturiu blogų intencijų. Daug kas keičiasi, bet visom

naujom kryptim užtenka klausytojų ir žiūrovų, jei jie ten atlanda meninės atgaivos, o ne vien tik neatbaigtą barškalybę. Keičiasi pažituros ir srovės filmuose, tapyboje, muzikoje, kaip ir visuose menuose.

Operų srityje kitiem prie širdies klasikinės, romantinės ar wagnerinės operos, kitiem miellesnis itališkas „verismo“ laikotarpis (G. Puccini, R. Leoncavallo, A. Cilea, U. Giordano, P. Mascagni) laikotarpis. Gal geriausiai lygsvaros klausimą išsprendžia Metropolitan Opera New Yorke. Kiekvieną sezoną tarp 20 - 23 statomų operų yra visokių žanrų. Visada įjungiamos bent 2 - 3 „šiuolaikinės“ operos. Jos turi savo stilių, pilnai orkestruotos, ir iš jų klausytojai nebėga lauk po I ar II veiksmo kaip iš D. Lapinsko barškalybės.

Grįžęs iš operos ar koncerto, programos knygutės neišmetu į šiukšlių dėžę, bet pasidėdus prisiminimui. Malonu pavartyti ir vėliau. Pavarčius keletos paskutinių sezonų programas, pasisekė rasti ir „šiuolaikinių“ operų, kuriose nesibijoję dainuoti ir pasaulinės garsenybės. Tai ne D. Lapinsko išgirtos žvaigždės, bet pasaulinio garso solistai tikrąja to žodžio prasme:

1977 - 78 m. sezone: Benjamin Britten „Peter Grimes“ — Jon Vickers, Lili Chookasian, Betsy Norden.

1978 - 79 m. sezone: Benjamin Britten „Billy Budd“ — Richard Stilwell, James Morris, John Cheek.

Francis Poulenc „Dialogues of the Carmelites“ — Regine Crespin, Leona Mitchell, Betsy Norden, Jerome Hines.

1979 - 80 m. sezone: Kurt Weill „Rise and Fall of the City of Mahagonny“ — Teresa Stratas, Cornell Mac Neil, Paul Plishka. Alan Berg „Wozzeck“ — Hildegard Behrens, Jose van Dam.

1980 - 81 m. sezone: Alban Berg „Lulu“ — Teresa Stratas, Frank Mazura, Ara Berberian.

1981 - 82 m. sezone: Igor Stravinsky „An Evening of Stravinsky“ — Tatiana Trojanos, Richard Cassilly.

1982 - 83 m. sezone: Francis Poulenc „Les Mamelles de Tirésias“ — Catherine Malfitano.

1983 - 84 m. sezone: Benjamin Britten „Billy Budd“ — Richard Cassilly, James Morris, James Courtney.

1984 - 85 m. sezone: George Gershwin „Porgy and Bess“ — Grace Bumbry, Florence Quivar, Simon Estes.

Taigi Metropolitan opera pateikia ir „šiuolaikines“ operas, kai jos pilnai suorkestruotos ir jų autoriai turi kompozitorių prigimtą muzikinę nuojautą. Apie sėkmingumą sprendžia ne tik operos vadovai ir laikraščių muzikos kritikai, bet taip pat ir klausytojai, nuo kurių lankymosi išsilaiko didieji teatrai.

Pagalčiau, jei D. Lapinskas nepajėgia sukurti jokio žanro operos, kodėl čia veržiasi? Juk yra ir operetės ir Broadway „musicals“. Toks Andrew Lloyd Webber sukūrė muziką „šiuolaikiniam“ muzikiniam pastatymam kaip „Evita“ ar „Cats“. Abu veikalai eina po kelerius metus keliuose didmiesčiuose. Bilietai išpirkti kiekvieną vakarą. Patenkinti ir kritikai ir klausytojai.

Ziauriai lietuvišką publiką apgavo operos organizatoriai, pasikviesdami D. Lapinską. Turėjome J. Gaidelį, V.K. Banaitį, J. Žilevičių, V. Jakubėną. Dar turime Br. Budriūną, A. Jurgutį, V. Marijošių, J. Kačinską. Jų kūrinių beklauzdam, klausytojai iš salės prieš laiką nebėga.

Ciceronas išsireiškė: „Quo usque tandem, Catilina, abutere patientia nostra?“. Parafrazuojant būtų galima sakyti: „Iki kada, D. Lapinska, piktinaudosi mūsų kantrybės?“

Nuo karo, maro, bado ir D. Lapinsko, apsaugok mus, Viešpatie!

Kornelijus Bučmys

IS VISUR

— Reagan-Bush priešrinkiminė akcijoj talkina 46 tautybių atstovai. Jie yra užpildę talkininko korteles. Kortelių daugiausia atsuntė ukrainiečiai. Po jų eina korėjiečiai ir lietuviai. Dar toliau Kinija ir Vengrija.

— Arūnas Pemkus, dr. Kazio ir Irenos Pemkų sūnus, dirba Washingtono Reagan-Bush per rinkimo kampanijoje Amerikos lietuvių už Reagan-Bush egzekutyvinio direktoriaus titulu. Įvairiais rinkimų reikalais jis pasiekiamas telefonu 202 385-5459.

— Alfonsas Šešplaukis, poetas ir vertėjas, pasirodys su savo kūryba Lietuvių Rašytojų draugijos rengiamame literatūros vakare spalio 28, šį sekmadienį, 4 val. popiet Chicago Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Vakaras rengiamas literatūrinų premijų įteikimo proga.

— Muz. Stasio Gailevičiaus 80 metų amžiaus sukakties proga spalio 28 rengiamos pagerbtuvės Anapilio salėj, Mississauga, Ontario (prie Toronto). Koncerto programą atliks visi Toronto solistai ir kai kurie instrumentalistai.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Zupko, Howard Beach, N.Y., S. Dalius, Hamilton, Ont., Canada. Vietoj a.a. Onos Poniatowski prenumeratą perėmė dukterė Helen P. Budrick, Masspeth, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

ARTĖJA LB TARYBOS SESIJA

Amerikos Lietuvių Bendruomenės X tarybos prezidiumas spalio 10 į PLB būstinę Chicagoje buvo sukvietęs spaudos atstovus, kad per spaudą supažindintų su Lietuvių Bendruomenės tarybos prezidiumo atliekamais darbais. Tarybos prezidiumo sukvietimo konferencijoje dalyvavo 7 spaudos atstovai (ne visuomet tiek besusirenka). Pranešimus padarė tarybos prezidiumo pirm. dr. Kazys Ambrozaitis, sekr. Birutė Jasaitienė ir vicepirm. spaudai — Mykolas Druga.

Pirm. dr. K. Ambrozaitis savo pranešimą pradėjo tardamas, jog turime reikalą su didžiausia organizacija Amerikoje, nes didesnis nėra. Turime apie 20,000 bendruomenininkų, o apygardomis renkant LB tarybas, rinkimuose dalyvauja 7-9000 balsuotojų. Publika domisi, bet iš spaudos apie mūsų darbus ne daug ką tesužino... Šiam trūkumui sumažinti tarybos prezidiumas ir pasikvietė spaudos atstovus.

Pirmininkas čia painformavo apie LB X tarybos trečiąją sesiją, kuri įvyks lapkričio 3 ir 4 dienomis Ramada viešbutyje, Hartforde, CT. Sesiją globo Hartfordo apylinkė, pirm. I. Budrys, suvažiavimą sveikins Connecticut apygardos pirm. A. Lipčienė. Prezidiumo pirm. dr. K. Ambrozaitis vadovaus sesijai ir supažindins su svečiais. Pranešimus dar padarys PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas, JAV LB krašto valdybos pirm. dr. A. Butkus ir visi krašto valdybos nariai. Į sesiją bus kviečiami ir LB apylinkių

pirmininkai, kurie dalyvauja pranešimuose bei diskusijose, bet sprendimuose nebalsuoja.

Pirm. Ambrozaitis toliau dar paaiškino, kad LB tarybos prezidiumas, ne mažiau kaip iš 3 tarybos narių, ir LB krašto valdybos pirmininkas visuomet būna renkami po naujų rinkimų pirmoje tarybos sesijoje. Naujasis krašto valdybos pirmininkas savo sudarytą valdybą pristato tarybai tvirtinti. Prezidiumas yra kaip įstatymine vadovavimo institucija, o krašto valdyba kaip vykdomoji institucija. Į krašto valdybą gali būti renkami ir ne tarybos nariai. LB taryba, garbės teismas, kontrolės komisija, 10 apygardų valdybų ir kt. renkami trejų metų terminui. JAV Lietuvių Bendruomenės taryba yra renkama per LB apylinkes pagal tose apylinkėse sudarytus balsuotojų sąrašus. Viso krašto balsuotojai būna paskirstomi į atskirus rajonus. Rinkimam vadovauja LB krašto valdybos sudaryta vyriausioji rinkimų komisija. Nauja JAV LB-nės XI-ji taryba bus renkama 1985 gegužės mėnesį. Diena bus parinkta tarybos sesijoj, įvyksiančioj lapkričio 3 ir 4.

LB vicepirm. M. Druga paaiškino, jog LB X taryboje yra 59 slaptu balsavimu išrinkti tarybos nariai. Turime 10 LB apygardų, kurių pirmininkai turi balsavimo teisę. Taip pat ir visa krašto valdyba turi balsavimo teisę, išskyrus po rinkimų pirmąją sesiją, kuomet renkamas krašto valdybos pirmininkas ir kiti LB organai. Šis nuostatas įsigalioja pradėdant XI tarybos

terminą. LB taryba yra lyg seimas, išrinktas tiesioginiu ir slaptu žmonių balsavimu. Šioje sesijoje bus gana opus paragrafas — įstatų ir taisyklių keitimas bei papildymas.

Prezidiumo sekretorė B. Jasaitienė pranešė, kad tarybos sesijos šeštadienio posėdyje bus visų 8-ųjų tarybos darbo komisijų posėdžiai atskirose savo grupėse. Yra sudarytos X-tos tarybos terminui šios komisijos: Švietimo reikalų, Kultūros, Socialinių, Religinė reikalų, Politinių-Informacinių, Ekonominė-Finansinių, Jaunimo ir Organizacinių reikalų. Komisijoms vadovauja išrinkti tarybos nariai. Šių komisijų pirmininkai paukoja daug kieto darbo va-

landu. Sekmadienį plenumo posėdyje bus tų komisijų siūlymai, diskusijos ir nutarimų priėmimas.

Į spaudos atstovo paklausimą apie pajamų išlaidų biudžetą B. Jasaitienė paaiškino, kad JAV LB 1985 metų pajamų išlaidų biudžeto projektas yra 185,500 dol., kurį tarybos ši sesija svarstys. O apie tarybos narių amžių ji sakė, kad didžioji dalis narių yra jauno amžiaus, kas užtikrina LB ateitį. Spaudos atstovai prezidiumo nariam padarė įvairių paklausimų.

Pagal lietuviško vaishingumo tradiciją atsilankę spaudos žmonės buvo prezidiumo pavaišinti užkandžiais bei atsigaivinimu.

Juozas Šlajus

PLJS valdyba, suvažiavusi Californijos kalnuose, rugsėjo 8-9 diskutavo pereinusių metų veiklą ir ateinančių metų darbo planą.

D. POLIKAIČIO PLOKŠTELĖ

PLJS Valdyba rugsėjo 8 - 9 išvažiavo į kalnus projektų planavimo savaitgaliui. Buvo diskutuota Dariaus Polikaičio plokštelės išleidimas ir ta proga numatytos koncertinės kelionės, Pabaltiečių Laisvės ir Taikos ekskursija, jaunimo veiklos žinių perteikimo būdai, lėšų telkimas ir ateinančio kongreso Australijoje planas.

Darius Polikaičis koncertuos su Vidu Neverausku, Linu ir Audriumi Polikaičiumi lapkričio mėnesį Toronte, gruodžio mėnesį Chicagoje, sausio mėnesį Los

Angeles ir, tikimės, Clevelande 1985 metų pavasarį. Dariaus Polikaičio plokštelės pristatymas įvyks gale spalio pradžioj lapkričio Chicagoje. Sveikinu Darius!

Galima užsakyti Dariaus Polikaičio plokštelę iš anksto. Čekius rašyti: World Lithuanian Youth Association.

Adresas: PLJS: Dariaus Polikaičio plokštelė, 5559 Modena Pl., Agoura, CA 91301.

Kaina \$10 ir \$2 persiuntimui.

Rita Bureikaitė
PLJS vicepirmininkė

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 2 psl.)

— Naujų knygų lentynoje. "Vaga" išleido Antano Pakalnio humoristinių ir satyrinių kūrinių rinktinę "Parašyk feljetoną" (374 psl., 10,000 egz., sudarė O. Gudžiūnienė, iliustr. V. Jucys), Romualdo Lankausko romaną "Vidury didelio lauko" (392 psl., 20,000 egz.). Stasės Gruodienės atsiminimus apie kompozitorius J. Gruodį "Is mūsų gyvenimo knygos" (143 psl., 5,000 egz.). Iš vestinės literatūros pasirodė Roberto Merlio romanas "Protingas gyvūnas" (335

Po vakarienes svečiai iš New Yorko dainavo ir grojo šokiam.

Mirė D. Seiliuvienė

Skanduzios ligos iškankinta, apsupta vyro Albino, motinos ir kitų artimųjų, rugsėjo 26 Šv. Vincento ligoninėje mirė Darata Seiliuvienė, sulaukusi 59 metus amžiaus.

Visą savo gyvenimą velionė praleido Worcesterį, priklausė prie Šv. Kazimiero parapijos. Trylika metų Šv. Kazimiero mokykloj dirbo kaip vaikų darželio mokytoja. Priklausė prie parapijos motinių gildos ir Lietuvos vyčių 26 kuopos.

Atsisveikinimas buvo rugsėjo 28 laidotuvių namuose, o kitą dieną Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj gedulingas mišias už ją aukojė kleb. kun. A. Micūnas, MIC, kun. B. Uzdavinis, MIC, asistavo mariojonus dijakonas. Giedėjo parapijos vyrų choras. Palaidota Notre Dame kapinėse.

Nuliūdime liko vyras A. Seilius, sūnus aviacijos leitenantas Rapolas, duktė Morta su vyru, senutė motinėle; du broliai, dvi seserys ir daug kitų giminių.

J.M.

psl., 30,000 egz., iš prancūzų kalbos vertė S. Banionytė, "Zenito" serija), Milano Flušto romanas "Mano žmonos istorija: kapitono Šero užrašai" (335 psl., 20,000 egz., iš vengrų kalbos vertė J. Išganaitė), M. Didevaro romanas "Netvarus stebuklas" (295 psl., 20,000 egz., vertė G. Ferencienė), A. Čechovo apsakymų ir apysakų rinkinys "Ponia su šuniuku" (277 psl., 30,000 egz., vertė L. Žurauskas), Karlo Loveiroso romanas "Chuanas Kreolas" (311 psl., 20,000 egz., iš ispanų kalbos vertė L. Snukiškytė ir P. Račius). "Minties" naujienos — Edvardo Džordžo Bulverio-Litono romanas "Paskutinės Pompėjos dienos" 2-as leidimas (269 psl., 30,000 egz., iš anglų kalbos vertė F. Jukna ir R. Zagorskienė), Valterio Skoto istorinis romanas "Puritonai" (406 psl., 20,000 egz., iš anglų kalbos vertė V. Petrauskas), humoristinių miniatiūrų rinkinio "Gabrovo šypsenos" 2-ras pataisytas ir papildytas leidimas (109 psl., 30,000 egz., vertė G. Ferencienė, iliustravo A. Cvirka), Igno Pikturnos apybraižų ir reportažų rinkinys "Balta jūros spalva" (238 psl., 15,000 egz., serija "Žmogus tarp žmonių").

— Panevėžyje gastroliavo Novosibirsko filharmonijos akademini simfoninis orkestras. Šiam orkestrui jau tris dešimtmečius nuo pat jo įsikūrimo dienos vadovauja liaudies artistas profesorius A. Kačas. Kolektyvo repertuare — Vakarų ir rusų klasikų kūriniai, tarybinių kompozitorių muzika. Orkestras yra daugelio sąjunginių apžiūrų ir konkursų nugalėtojas, gastroliavo didžiuose šalies miestuose, užsienio šalyse. Su kolektyvu koncertuoja žymūs dirigentai ir atlikėjai.

— Penktoji Pabaltijo filatelijos paroda "Baltfil-84" atidaryta Vilniuje, Respublikiniuose profsąjungų kultūros rūmuose. 340-yje stendų eksponuojama 65 kolekcijos, kurias pateikė trijų Pabaltijo respublikų, taip pat Leningrado miesto bei Kaliningrado srities filatelistai. Lankytojai supažindinami su ryšių istorija nuo tų laikų, kai dar nebuvo pašto ženklų, iki mūsų dienų.

— M. Sluckio romaną "Saulė vakarop" šiais metais išleido Talino leidykla "Eesti raamat". Iš lietuvių kalbos vertė M. Lodus.

S.L.K.

WORCESTER, MASS.

Dalyvavom minėjime

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimas Bostono katedroje įvyko spalio 14. Iš Worcesterio vyko du pilni autobusai. Daugelis vyko savo privačiomis mašinomis. Daug moterų buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. Gausiai dalyvavo Lietuvos vyčiai, uniformuoti šauliai, katalikų moterų kuopa su vėliava.

Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras įsijungė į bendrą chorą ir prisidėjo prie iškilmių.

Mišias koncelebravo Bostono arkivyskupas B. Law su kitais vyskupais ir gausiu kunigų būriu.

Kariuomenės šventė

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 18. Už karius, savanorius, partizanus ir kitus, žuvusius už Lietuvos laisvę 10 val. ryto bus aukojamos mišios. Jas užprašė Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa.

Minėjimas 3 val. popiet Maironio Parke.

Sukaktys

Šv. Kazimiero parapijos 90 metų ir mokyklos 60 metų įsteigimo sukaktys bus minimos lapkričio 25. Banketas Maironio Parke 5 val. popiet.

Mirė a.a. V. Parulis

J. Matulaičio vardo senelių namuose Putname spalio 9 mirė Vincas Parulis, sulaukęs 93 m. amžiaus.

Laidotuvės vyko Worcesterį. Spalio 11 už jo sielą mišias aukojė 12 kunigų. Pagrindinis koncelebrantas buvo velionio sūnus kun. Vincas Parulis, MIC, Marianopolio namų vyresnysis, Thompson, Conn. Pamokslą anglų ir lietuvių kalbomis pasakė kun. A. Micūnas, MIC.

Velionis buvo vienas iš pirmųjų Šv. Kazimiero parapijos steigėjų, prie jos priklausė visą savo gyvenimą ir rėmė ją savo darbu ir aukomis. Taip pat priklausė prie Lietuvių Labdaros Draugijos, kurios atstovai dalyvavo laidotuviuose.

Per mišias giedėjo Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vargonavo O. Valinskienė. Dalyvavo Marianopolio gimnazijos mokiniai, mokytojai, klieri-

Rekolekcijos lietuviams kunigam, kaip ir pereinatis keleta metų, 1985 metais bus Švč. M. M. Nekalto Prasiidėjimo seselių vienuolynė, Putname, birželio 10 - 14. Rekolekcijom vadovauti kviečiamas kun. Feliksas Juzevičius, iš Toronto, Kanados.

Kunigų Vieniybės seimas (76-sis) ateinančiais metais numatytas šaukti kartu su Lietuvos vyčių metiniu seimu New Haven, Conn., rugpjūčio 8 - 11.

Posėdyje pasidžiaugta, kad prieš ketverta metų K.V. centro valdyboje kilusis mintis (ji buvo iškelta a.a. kun. St. Ylos) sudaryti šv. Kazimiero mirties 500 metų minėjimui rengti centrinį komitetą, rado jautrų atgarsį Lietuvių Katalikų Federacijos seime Detroito ir jos pirm. adv. Saulius Kuprys pasirūpino prikalbinti Vyt. Volertą tokį komitetą sudaryti, ir kad visos šių kazimierinių metų iškilmes nuo Romos (kovo 3 - 4) iki Bostono (spalio 14) nubangavo per visą pasaulį ir mūsų tėvynę Lietuvą su dideliu iškilmingumu ir dėmesiu mūsų tautos šventajam globėjui. Ypač gražiai pavykęs ir praėjęs Katalikų Kongresas Toronte, Kanadoje, rugsėjo 1-2.

DIDŽIOJI SAVAITĖ — mišiolėlis ir apeigos, suredaguotas prel. V. Balčiūno, jau atiduotas spaustuvei ir bus laiku atspaus-tas. Knygelėje tilps Verbų sekmadienio mišios ir apeigos, Didžiosios Savaitės kiekvienos dienos mišios ir apeigos, Velykų ryto Prisiidėjimo apeigos ir mišios. Knygelė bus naudinga ne tik kunigam ant altoriaus, bet ir tikintiesiems, dalyvaujantiems Didžiosios Savaitės apeigose.

Sekmadienių bei šventadienių mišiolėliai nuo gruodžio mėn. — Advento pirmo sekmadienio (Ciklo B) bus spausdinama vienaese sąsiuvinyje dviejų mėnesių mišios. Suprantama, ir jų kaina bus kitokia, ji bus paskelbta pačiame mišiolėlyje.

Jau atspauti kun. Vytauto Pikturnos pamokslai — ŠVIESA IR GYVENIMAS — Išleido Kunigų Vieniybės, spaudė Pranciškonų spaustuve Brooklynė. Tuo reikalu bus išsiuntinetas specialus laiškas kunigam. 78 pamokslai, kaina — 20 dol.

Pereitais metais Kunigų Vieniybės yra išleidusi Šiokiadienių Mišios du sąsiuvinius: — Advento-Kalėdų laikotarpiui ir Gavėnios-Velykų, iki Sekminių. Skaitiniai ir visi kiti kasdieniniai tekstai gali būti labai priminti ir pasauliečiam kasdieniniam pasiskaitymui. Gerbiamieji klebonai prašomi tai parapiečiam priminti. Užsakyti: Kunigų Vieniybės, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260.

Kunigų Vieniybės CV taip pat svarstė ir Lietuvos Krikšto 600 metų sukakties minėjimo reikalą. Nutarta laukti suvienodintų vyskupų nuomonių, kaip čia, taip ir Lietuvoje. Centro valdybos sekretorius pasirūpins tuos klausimus galimai greičiau išsiaiškinti. Jau pats laikas sudaryti organizacinį komitetą. Laukiama daugiau atsiliepimų spaudoje.

kvd

BALSUOKITE UŽ REAGAN — BUSH

Ronald Reagan

G. H. W. Bush

Mes, Californijos Lietuvių REAGAN-BUSH komiteto nariai, balsuojame už REAGAN — BUSH ir už visus respublikonų kandidatus į Senatą ir Kongresą, nes jų pagelba yra labai reikalinga REAGAN užsibrėžtiems darbams įvykdyti.

Prašome visus lietuvius pasekti mūsų pavyzdžiu ir vieningai pabalsuoti už juos. Californijos Lietuvių REAGAN-BUSH komiteto nariai:

Rūta Lee, Garbės pirmininkė
Liucija Mažeikienė, Pirmininkė
Vytautas Vidugiris
Antanas Skirius
Vincas Bernota
Albinas Markevičius
Vincas Skirius
Aldona Vasaitytė-Sehgal
Vincas Juodvalkis
Nijolė Trečiokienė
Romas Nelsas
Felicitija Prekerytė-Brown

PAID BY LITHUANIAN AMERICAN REPUBLICAN ASSOCIATION OF CALIFORNIA. TREASURER V. JUODVALKIS 14659 LIMEDALE ST. PANORAMA CITY, CA, 91402

ŠV. KAZIMIERO VARDAS TĖVYNĖJE IR PASAULYJE

(Tęsa iš praeito numerio)

Shenandoah, PA, lietuvių Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje 1907 buvo įrengta 10 įvairaus dydžio varpų. Vienas iš jų sveria 850 svarų ir turi įrašą "St. Casimirus".

1967 Bavarijoje, Bad Woerishofeno naujamiestyje, Šv. Ulricho bažnyčiai buvo pašventinti keturi dideli varpai. Iš jų antrasis dedikuotas "šv. Kazimierui, prispaustųjų globėjui".

1920 Lietuvos ribose šv. Kazimiero garbei buvo pastatyta 13 bažnyčių.

Laisvajame pasaulyje bažnyčių ir koplyčių su šv. Kazimiero vardu priskaitoma 29. Jauniausia lietuvių koplyčia pavadinta šv. Kazimiero vardu Adelaidėj, Australijoje, 1960 lapkričio 20.

Kiek daug dar nesuskaitomų, įvairių pašalinių draugijų savo laiku buvo įsikūrusių Amerikoje prie parapijų, mokyklų, kapinių, pavadintų šv. Kazimiero vardu! Chicagoje 1907 įsikūrė lietuvių seselių vienuolija, pasivadinusios Šv. Kazimiero kongregacija.

1945 Romoje lietuviams klierikams auklėti buvo įsteigta Šv. Kazimiero kolegija.

Kai pranciškonai 1951 balandžio 14 įsikūrė Brooklyne, NY, jie savo koplyčią ir vienuolyną pavadino šv. Kazimiero vardu. Dail. Ad. Galdikas 1955 vienuolynui nutapė šventojo paveikslą, o dail. V. Jonynas koplyčiai sukūrė jo vitražą 1959.

Amerikos ir laisvojo pasaulio lietuviams minint šv. Kazimiero gimimo 500 m. sukaktį, prie bendrų iškilnių prisidėjo ir pranciškonai, 1955 išleisdami prof. Z. Ivinskio veikalą "Šv. Kazimieras". Autorius tame veikalke tarp kitko pastebi, kad ir "XVII-XVIII amžių Lietuvos pranciškonai yra išspausdinę

leidinių šv. Kazimiero garbei".

Vatikano paštas 1958, minėdamas šv. Kazimiero 500 metų gimimo sukaktį, gruodžio viduryje išleido du pašto ženklus su šventojo atvaizdu: 100 lirų ir 50 lirų. Priešakyje matome Vilniaus katedrą, Gedimino kalną su bokštu ir paties šventojo atvaizdą, kurio aureolėje įrašyta: "S. Casimirus Primarius Lituaniae Patronus".

Lietuvos pasiuntinybė prie Vatikano pagal Vatikano kurijos 1969 gegužės 9 nuosprendžius paskelbė: "Kulto Kongregacijos oficialiu nutarimu, Lietuvos globėjas vėl paskirtas Lietuvai, ir dar svarbiau, jo vardas išimtas iš lenkų šventųjų vardų".

Istorikas A. Kučas monografijoje apie kun. A. Staniukyną tarp kitko pastebi: "...Paduvos šv. Antano bazilikoje Staniukyno dėmesį patraukė vadinamoji lenkų koplyčia, kuri atrodžiusi daugiau lietuviška negu lenkiška. Nuo altoriaus dešinėje pusėje yra šv. Kazimiero ir šv. Vaitiekaus paveikslai; šoninės sienos viršuje yra angelų nešamas Aušros Vartų paveikslas, o iš šalių 'herbai Lietuvos ir Žemaičių: Meškinas ir Raitelis'" (p. 54).

Florencijoje yra šv. Kazimiero relikvijos. Puošniame relikvioriuje įrašytas šventojo skaištybės šūkis: "Malo mori quam foe dari" — Geriau mirti, negu nusidėti! Taip pat užrašyta: "S. Casimirus Magnus Dux Lituaniae" — Šv. Kazimieras Didysis Lietuvos Kunigaikštis.

Kompozitorius Br. Budriūnas 1967 sukūrė "Mišias šv. Kazimiero garbei".

Mišių šv. Kazimiero garbei "Summa Sancti Casimiri" (tekstas lotynų kalba) premjera įvyko 1978 birželio mėn. Los Angeles, CA, lietuvių Šv. Kazimie-

ro bažnyčioje, liturginės muzikos rubrikoje. Kompozicija — kun. Br. Markaičio, SJ.

Kompozitorius Br. Budriūnas 1984 sukūrė giesmę šv. Kazimiero garbei. Žodžiai — Irenos Fridmanaitės. Tos giesmės gaidas spausdinimui paruošė kun. Ladas Budreckas. Giesmę platina Liet. Religinė Šalpa.

Prof. Simas Sužiedėlis 1983 parašė knygą "Šventas Kazimieras", penkių šimtų metų jo mirties sukaktį minint.

Philip Skabeikis 1984 anglų kalba išleido iliustruotą knygėlę "Saint Casimir".

Muz. Darius Lapinskas sukūrė operą "Dux Magnus" apie šv. Kazimierą. Libretą parašė Kazys Bradūnas. Operos pasaulinė premjera įvyko rugsėjo 1 Toronte.

Laureatas rašytojas Jurgis Gliauda parašė romaną apie paskutiniąsias šv. Kazimiero dienas "Kovo ketvirtoji". Išleido Darbininko savaitraštis.

Dail. A. Galdiko 1955 tapytas paveikslas "Šv. Kazimieras", kuris kaba pranciškonų vienuolyno Brooklyne, išleistas spalvotas ir didesnio formato.

Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejinis medalis (dail. P. Vaškio projektas) nukaltas 44 mm pločio (sidabrinis ir bronzinis); tuo pasirūpino Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Kunigų Vienybė.

Vatikano paštas vasario 28 išleido dvejų ženklų seriją (1200 ir 550 lirų). Ženkluose vaizduojamas šv. Kazimieras Vilniaus katedros fone, rankoj laikas Trijų Kryžių paminklą Vilniuje. Projekto autorius — dail. Romas Višulas.

Toronto lietuvių filatelistų draugija ryšium su šv. Kazimiero metais nutarė surengti ne tik pašto ženklų parodą (balandžio 14 - 15 Toronte Lietuvių Namuose), bet ir pasirūpino oficialiu kazimieriniu Kanados pašto antspaudu, kuriuo buvo antspauduojami laišakai kovo 4 data. Tam buvo išspausdinti ir specialūs vokai su šv. Kazimiero

atvaizdu. Toronte vykstant Lietuvių Katalikų kongresui rugsėjo 1 - 2, taip pat buvo išrūpintas specialus kazimierinis Kanados pašto antspaudas.

Šv. Kazimiero 4 spalvų ženklukas buvo suprojektuotas dail. Antano Tamošaičio. Išleido Lietuviškosios Skautybės Fondas.

Kultūros žurnalas "Aidai" išleidžia specialų kazimierinį numerį.

-o-

Ne tik lietuvių, bet ir viso pasaulio spaudoje plačiai nuaidėjo ietuvių iškilnės kovo 3-4 Romoje, kur popiežius Jonas Paulius II priėmė didžiulę lietuvių minią specialioj audiencijoj, o sekmadienį aukoją iškilmingas mišias Šv. Petro bazilikoje, pasakė pamokslą apie šv. Kazimierą ir Lietuvą, o taip pat ir pats kalbėjo lietuviškai.

Pasaulio Lietuvių Katalikų kongresas vyko Toronte, Kanadoj, rugsėjo 1-2. Pamaldose Šv. Mykolo katedroj dalyvavo To-

ronto kardinolas Gerald Emmett Carter.

Chicago Šv. Vardo katedroj šv. Kazimieras pagerbtas vasario 25, dalyvaujant kardinolui J. L. Bernardin.

Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero bažnyčioj kovo 4 iškilnėse dalyvavo kardinolas Timothy Manning.

Hartfordo Šv. Juozapo katedroj kovo 4 mišias su kitais vyskupais ir kunigais koncelebravo arkivysk. John F. Whealon.

Philadelphijos katedroj kovo 18 iškilnėm vadovavo kardinolas John Krol.

Paryžiaus Notre Dame katedroj kovo 25 kazimierinėm iškilnėm vadovavo kardinolas Lustiger.

New Yorko Šv. Patriko katedroj iškilnėm rugsėjo 9, o Bostono Šv. Kryžiaus katedroj — spalio 14.

Pietų Amerikos lietuviai irgi neatsilikio. Visos didesnės lietuvių kolonijos surengė Lietuvos globėjų šv. Kazimiero minėjimus.

Paruošė T. Benvenutas, OFM

SUNNY HILLS, FLA.

Susituokė

Spalio 6 Šv. Teresės bažnyčioje Sunny Hills, Fla., susituokė Valerija Runšienė su Jonu Zubavičiumi.

Mišias koncelebravo klebonas kun. Pr. Jaraška ir kun. A. Kardas. Santuoką palaimino ir gražų pamokslą pasakė kun. P. Jaraška. Mišių metu giedoją "Antros jaunystės" choras, vadovaujant muzikui V. Mamaičiui. Įspūdingai sugiedoją — "Ateik, Šv. Dvasia." Skaitymus skaitė K. Žukauskas.

Besituokančius palydėjo: Valerijos sesuo Stasė Eskienė su P. Grigalauku ir Em. Kielienė su J. Veblaičiu.

Bažnyčia buvo pilna žmonių. Kelios dešimtys svečių buvo iš kitur — iš Chicago, New Jer-

sey, St. Petersburgo, Detroito, Kanados.

Vaišės įvyko Community Center salėje. Čia susituokė buvo sutikti su duona ir druska. Visai programai vadovavo ir Sunny Hills gyventojų vardu pasveikino K. Žukauskas. Žodžiu sveikino klebonas P. Jaraška, Lietuvių Bendruomenės vardu V. Dėdinienė, Lietuvos dukterų vardu — Em. Kielienė, golfo klubo vardu V. Balutis, New Yorko vardu H. Kačinskas, New Jersey vardu — J. Veblaitis ir žemaičių vardu P. Grigalaukas. Gauta sveikinimų ir raštu.

Elena Lukienė pravedė jaunajai vestuvių apeigų linkėjimus, choras sudainavo keletą dainų ir kupletus jauniesiems, vadovaujant muzikui V. Mamaičiui. Besibaigiant vestuvių puotai, visiem padėjo Jonas Zubavičius. V.

iš visur :-

— V. Jokūbaitis, Vliko vice-pirmininkas tarporganizaciniam reikalui, dalyvavo Australijos Lietuvių Dienose, kurios vyks gruodžio 26 - sausio 1 Canberroje. Ta proga V. Jokūbaitis aplankys ir kitas lietuvių kolonijas Australijoje.

— Dr. Henrikui Nagiui Montrealyje rugsėjo 28 padaryta gerai pavykusi širdies operacija.

— "Pasaulio Lietuvis", PLB mėnesinio žurnalo jaunimo skyrių nuo šių metų ruggjūčio-rugsėjo numerio pradėjo redaguoti veikli lietuvaite Rita Bureikaitė, Glendale, Calif.

— Rašytojo J. Kraliausko knyga "Ažuolai piliakalnyje" jau išleista. Knygos leidėjų komitetas nutarė šio leidinio sutiktuves rengti Toronte, Lietuvos kankinių parapijos salėje lapkričio 4, sekmadienį, po kapinių lankymo, 4:15 val. popiet.

— Prof. dr. Birutės Cipliauskaitės paruoštą "Eglės, žalčių karalienės" pasakos versiją ispanų kalba "Eglė, reina de culebrós", išspausdino Kolumbijos oro linijos dvimėnesinis žurnalas "Avianca" 1984 gegužės-birželio numeryje. Pasakos tekstas iliustruotas dail. Pauliaus Augiaus grafika iš "Eglės, žalčių karalienės" ciklo.

— Lituanistikos katedrai remti susikūrė įvairiuose kraštuose specialūs lėšų telkimo komitetai. Dr. Antanas Pacevičius yra Kanados lėšų telkimo komiteto pirmininkas, Jaras Alkis — Anglijoje, Narcizas Prielaida — Šveicarijoje. Kolumbijoje lėšas telkti pasižadėjo Bogotos Lietuvių Moterų draugija, kurios pirmininkė yra Nijolė Stasiukynienė. Vokietijoje aukas renka LB krašto valdyba, kurios pirmininkas Juozas Sabas. JAV vyriausio komiteto pirmininkas yra Jonas Kavaliūnas.

PATERSON, N.J.

Nepaprasti svečiai
Šv. Kazimiero parapijoje

I Šv. Kazimiero parapiją netrukus atvyksta dideli svečiai. Lapkričio 20 atvyksta iš Indijos Derjeelingo diecezijos vyskupas Eric Benjamin. Jis apsisėjęs parapijos klebonijoje ir iš čia lankysis kitose vietose įvairiais reikalais. Jis išbus Amerikoje iki gruodžio 1. Vieną dieną jis bus Patersono vyskupo Frank Rodier svečias, o lapkričio 25 laikys mišias Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje ir susitiks su parapiečiais.

Dabartinis parapijos administratorius kun. Jokūbas Palihukkal yra čia atvykęs iš Indijos, kaip tik iš Darjeelingo diecezijos, kuriai vadovauja vyskupas Benjamin. Parapijos taryba rengia šiam vyskupui priėmimą ir kartu kun. Jokūbui pagerbimą, nes jis gan greit Šv. Kazimiero parapiją paliks. Mat, jis buvo Patersono vyskupo čia paskirtas tik laikinu parapijos administratorium, kol gausim lietuvių kunigą.

Antras dar didesnis Šv. Kazimiero parapijos svečias bus mūsų pačių vyskupas Paulius Baltakis, kuris, eidamas savo ganytojiškas pareigas, yra pradėjęs lankyti lietuviškas parapijas. Mūsų Šv. Kazimiero parapiją jis lankys gruodžio 2, sekmadienį, ir suteiks jaunimui sutvirtinimo sakramentą. Tą patį sekmadienį jau turės būti atvykęs naujas parapijos administratorius kun. Antanas Bertašius iš El Paso, Texas. Šitokia nepaprasta proga, parapijos taryba ir kun. Jokūbui vaodvaujant, parapiečiai rengia vyskupui P. Baltakui pagerbti banketą, kuriame jau dalyvaus ir naujasis parapijos administratorius. Tai bus kartu ir jo sutikimas.

Šv. Kazimiero parapijos žmonės yra laimingi, kad vieną kartą pašibaigs jų rūpesčiai ir nerimas, kas bus su parapija, jei jie visai negaus lietuvių klebono. Dabar jau visi lengviau atsiduso, ir tikisi, kad parapijos ateitis bus užtikrinta ilgesniam laikui. Jie laukia kun. Antano su nekantrumu ir pagarba, kad jis, jau išėjęs į pensiją, apsisprendė, patersoniškiu prašomas, nutraukti savo užpelnytą poilsį ir grįžti į aktyvią tarnybą vien tik iš noro padėti išlaikyti lietuvišką parapiją tokią, kokia ji, iš tikrųjų turėtų būti. Jam už tai priklauso Šv. Kazimiero parapijos parapiečių meilė ir pagarba.

Pagarba ir meilė priklauso taip pat ir kun. Kazimierui Pugetvičiui, kuris labai uoliai parapiją per beveik ištisus tuos dešimt metų, kol neturėjome nuolatinio lietuvių kunigo, šią parapiją lankė, drąsino parapiečius savo parapijos neapleisti ir labai daug prisidėjo prie parapijos išsilaikymo. Kai jis negalėjo į Patersoną atvykti, nes jo pareigos kartais pareikalavo iš jo kur nors toliau išvažiuoti, jį pavaduodavo Tėvai pranciškonai, dažniausiai Tėvas Leonardas Andriekus, OFM. Jiem taip pat priklauso didelė padėka.

Dabartinis parapijos administratorius kun. Jokūbas, nors ir napažindamas giliau mūsų religinių ir tautinių papročių, taip pat stengėsi mums padėti, kiek jis tik išmanė. Jis kelias kartus yra mėginęs net ir mišias atlaikyti lietuviškai, kai parapiečiai nėgnaudavo lietuvių kunigo, kuriam nors sekmadieniui. Jis buvo su visais malonus ir draugiškas ir atsiradusių dviejų metų spragą, kol gavome nuolatinį lietuvių administratorių, gražiai užpildė.

Mūsų mirusieji

Balandžio 15, Verbų sekmadienį, sulaukusi 87 metų amžiaus, mirė Valerija Svirnelytė-Lekavičienė. Ji buvo kilusi iš Merkinės parapijos ir atvyko į šį kraštą, būdama tik 16 metų. Valerija ir jos vyras Juozas buvo Šv. Kazimiero parapijos kūrėjai ir taip pat senosios ir naujosios bažnyčios statytojai. Jie pirmieji ir buvo sutuokti pirmoje pastatytoje bažnyčioje. Va-

lerija priklausė prie visų tuo metu veikusių parapijos organizacijų-draugijų iki gyvos galvos, būtent, Šv. Onos, Trețininkų ir Šv. Rožančiaus. Ji buvo ir lietuviškos spaudos ir labdarinių organizacijų rėmėja.

Prieš maždaug 25 metus ji turėjo labai stiprią širdies ataką ir buvo paraližuota. Atsigavusi tiek, kad jau su lazdele arba vyro padedama galėjo ateiti ir bažnyčią, niekad nepraleisdavo sekmadienio pamaldų. Vyru prieš 9 metus mirus, ją į bažnyčią veždavo sūnus Karolis.

Valerija paliko tris sūnus, vienas jau buvo prieš ją miręs, 6 vaikaičiai ir 5 provaikaičiai. Ji buvo palydėta iš Šv. Kazimiero bažnyčios į Šv. Kapo kapines.

Kita našlė, Adelė Kasperskienė, mirė rugpjūčio 12. Ji mirė netikėtai, ir buvo rasta mirusi namuose. Taip atsitiko dėlto, kad ji, daug kartų vaikų kviečiama apsigyventi pas juos, nenorėjo iš savo namų niekur eiti ir gyveno viena, nors taip pat dėl nesveikų kojų blogai vaikščiojo. Tai buvo nepaprasto ryžto moteris ir nepaprastai uoli parapiečių. Vos begalėdama paeiti, be jokios pagalbos, paskui pasiramčiuodama su lazda, o dar vėliau net ir su dviem lazdom, ji niekad nepraleisdavo sekmadienio pamaldų, nei per lietuvių, nei per sniegą, nei šaligatvius esant apledėjusiems. Pasiūlius ją parvežti namo, nes jai buvo apie pusę mylios į bažnyčią, ji visomet atsakydavo, teisingai, kad jai su nelanksčiomis kojomis daug sunkiau į automobilį

įlipti ir iš jo išlipti negu palengva pareiti namo. Koks pavyzdys tiem katalikams, kurie net turėdami automobilius kartais apleidžia sekmadienio privalomą pareigą!

Adelė Kasperskienė mirė, sulaukusi 67 metų amžiaus. Paliko 3 sūnus, dukterį ir 2 vaikaičius. Palaidota iš Šv. Kazimiero bažnyčios Kalvarijos kapinėse.

Šiais laikais kiekvienas susipratęs lietuvis ir sąmoningas katalikas brangus parapijai, kada mūsų eilės ar tai dėl fizinės ar dvasinės mirties retėja, bet didžiausias nuostolis Šv. Kazimiero parapijai ir lietuviškajai visuomenei buvo netekimas dviejų be galo veiklių veikėjų: Prano Naujokaičio literatūros srityje ir Antano Rugio visuomeninėje veikloje. Apie juos jau buvo nekrologai mūsų spaudoje, tad tik porą žodžių pridėsiu apie Praną Naujokaitį, apie jo nepaprastą darbštumą ir norą gyventi.

Kurie sekame lietuvių spaudą, esame pastebėję, kad dar po Prano mirties buvo pasirodęs vienas kitas dalykėlis spaudoje, nes jis rašė ir siuntė juos spaudai iki paskutinės savo gyvenimo dienos. Kai žinai, kiek jam toks darbas kainuodavo jėgų ir dvasios pastangų, negali atsistebėti jo dvasios stiprybe ir geležine valia. Juk paskutiniaisiais metais jo regėjimas buvo taip nusilpnėjęs, kad jis nematydavo rašomiosios mašinėlės klaviatūros raidžių ir vistiek rašė, paskui žmona jo padarytas klaidas pataisydavo. Aišku, netalėjo ir skaityti, tad jam žmona ir skaitydavo, o jis prisiklausęs, po-to rašydavo. Kadangi Pranas dar ir vaikš-

CHICAGO, ILL.

Cicero "Life" laikraštis rugsėjo 19 d. numeryje nemaža vietas paskyrė iš Cicero kilusiam aktoriam — Joe Mantegnai ir Vyto Ruginiui, kurie jau yra gerokai įsitvirtinę vaidybiniam pasaulyje Amerikoje. Yra pažymima Ruginio lietuviška kilmė bei jo pasireiškimai televizijoje ir scenoje. Rašoma, jog jis yra baigęs Yale universiteto dramos mokyklą. Teigiama, kad New Yorke (čia jis paskutiniu laiku gyvena) tik trumpai Ruginis yra vairavęs taksi, o šiaip pastoviai reiškiasi kaip aktorius. Ypatingai iškeliami jo rolė jau pagarsėti spėjusiame Broadway vaidinime "The Real Thing".

Romas Šileris, pastoviai gyvenęs Frankfurte, V. Vokietijoje, kelių savaizių viešnagės metu JAV, buvo keturiom dienom užsukęs ir į Chicago bei Cicero. Čia buvo apsisėjęs pas Ed. Šulaitį. Aplankė eilę asmenų bei lietuviškų renginių. Atgal į Frankfurtą pajudėjo rugsėjo 29. Šileris, kuris yra lankęs Vasario 16-osios gimnaziją, jau seniai bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje, ją aktyviai skaito bei remia.

"Chicago Celebration" — tokiu vardu per WGN (9-ji kanalas) rugsėjo 30 buvo parodytas pusantros valandos filmas apie įvairius praėjusių vasarą Chicagoje buvusius festivalius. Apie 4 minutes čia buvo skirtos ir Brighton Parko lietuvių festivaliui. Čia kiek ilgiau buvo matoma Rūta Juškenė, kurios tautiniai drabužiai atkreipė reporterės Barbara Stanik (iš WGCI FM radijo stoties) dėmesį. Toliau ji buvo matoma prisėdusi prie lauko valgyklėlėje cepelinus bevalgančių — Vyt. Bikulčiaus ir Ed. Šulaičio, kurių ji paprašė papasakoti apie šį patiekalą ir pati panoro cepelinų paragauti. Šios vaišės cepelinais užėmė daugiau negu pusę Brighton Parko lietuvių festivaliui atžymėti skirto laiko.

Rūta Vabalaitytė su pasisekimu žaidžia Cicero Morton East vid. mokyklos tinklinio rinktinėje. Jos pavardė bei nuotraukos dažnai telpa Cicero "Life" laikraštyje. Rugsėjo 14 šio laikraščio laidoje ji buvo aprašyta kaip viena iš dviejų geriausių savaitės sportininkų iš abiejų — Morton

East ir Morton West mokyklų ("Athletes of the Week").

Aktorė Laima Šulaitytė iš Cicero rugsėjo 1 išteikėjo už aktorius, kompozitoriaus bei rašytojo Kingsley Day. Kaip pranešė didysis Chicago laikraštis "Chicago Tribune" jie susipažino pernai bevaidinant jaunavedžio parašytame veikalė — "Summer Stock Murder", kuris Chicagoje ėjo 18 mėnesių. Jaunavedžiai žiedus sumainė Evanstone prie Chicago esančiame "Rožių sode". O vestuvinės vaišės vyko netoliese esančioje bažnyčios salėje. Čia dalyvavo apie 200 svečių, nemaža aktorių iš įvairių vietų. Susirinkusius pasveikino jaunųjų tėvai — dr. L. Day ir Ed. Šulaitis. Gražių dainų padainavo tuo metu Chicagoje viešėjęs Vilniaus operos solistas Vidas Bakas. Amerikiečiai artistai suvaidino lietuviškų vestuvinųjų papročių ištraukų. Vaišių programai vadovavo Illinois universitete Chicagoje lituanistiką studijuojąs Vilius Dundzila.

A.Š.

PAS MIAMI
LIETUVIUS

Miami Lietuvių namuose rugsėjo 30 įvyko neeilinis renginys. Su solistės Dalios Kučėnienės koncertu įvyko ir Miami Lietuvių namų sezono atidarymas. Koncertas pavyko labai gerai. Programa buvo atlikta meistriškai. Solistė Dalia Kučėnienė yra gražiai pasirodžiusi ir pasaulinėje scenoje Pietų Amerikoje, Taiwane ir Europoje.

Miami Lietuvių namai prisipildė didoku dainos meno mėgėjų būriu. Koncerto programa buvo gerai ir įdomiai parengta. Solistė ją atliko su didžiausiu įsijautimu, stipriu ir apvaldytu balsu.

Programoje buvo penki skirsniai. Pirmoje dalyje solistė atliko W. Glueck ariją iš operos "Alceste". Antroje dalyje skambėjo lietuviškų dainų pluoštas: M. K. Čiurlionio "Oi, giria, giria", J. Tallat-Kelpšos "Ne margi sakalėliai", A. Kačanausko "Kad aš našlaitėlė". Trečioje dalyje buvo sudainuotos trys C. Buchardo, A. Ginastera ir F. Barbieri dainos. Ketvirtoje dalyje nuskambėjo lietuviškų dainų grožis: V. Jakubėno "Tėvas su mo-

čiodavo gana sunkiai, tai jau reitai jį matydavome parengimuose. Dėlto tekdavo su juo dažnai kalbėtis telefonu. Jis labai vertino visokias informacijas ar tai iš šokių šventės ar tai iš viso mūsų kultūrinio gyvenimo, ypač iš didesnių renginių ir apie svarbesnius įvykius. Vieną kartą tokiu atveju aš jam norėjau duoti draugišką patarimą, kad jis tuos savo darbus mažintų iki minimumo arba visai nustotų rašęs, nes jam tas kainuoja baises pastangas ir alina jo ir taip nestiprią sveikatą. Jis man atsakė, kad jei jis taip nedirbtų, visai susmuktų. Tas jo darbas tik ir palaikęs jo sveikatą ir geresnę savijautą. Ir vis dar ieškojo visokių būdų ir aparatų, su kurių pagalba galėtų pats skaityti. Vieną kartą, gal jau porą mėnesių prieš mirtį, jis man skambina ir sako suradęs toki aparatą, panašų į televizijos, po kuriuo padėjus laikraštį ar knygą galėsią skaityti, nes to aparato ekrane jis matysiąs raides gerokai padidintas. Jis jam kainuosią apie 2400 dol., bet, jei bus didelė pagalba, apsimokėsią. Vėliau vėl skambino, kad iš to nieko neišeisią, nes iš karto būsią tegalima matyti tik apie porą knygų ar laikraščio eilučių.

Toks buvo Prano Naujokaičio noras gyventi ir dirbti iki paskutinio atodūso. Užtat jis ilgai liks atmintyje tų, kurie jį pažinojo ir su juo bendravo. Liks kaip šviesus ir sektingas pavyzdys.

A. Masionis

STASIUI BALSUII —
ILGAMEČIUI KYBARTŲ GIMNAZIJOS
MOKYTOJUI — 85 METAI

Apreiškimo parapijos bažnyčios artumoje sutiksime Stasį Balsį. Jis čia gyvena buvusioje mokykloje, vienoje klasėje. Iš to kambario jis ir tvarko parapijos ūkio reikalus, prižiūri pastatus. Jis prižiūri ir bažnyčią, ten eina zakristijono pareigas. Anksčiausią rytą jis jau juda, patikrina kas dedasi bažnyčioje. Ir nakties metu pereina kaip pannaiktinis.

Retas kas žino, kad Stasys Balsys buvo ilgametis Kybartų gimnazijos mokytojas, inspektorius, ėjęs net direktoriaus pareigas. Jis buvo šviesus ir jaunimo mylimas mokytojas, nes tą jaunimą suprato ir skatino į gerą — gerai mokytis, pasirengti savo profesijai, būti idealistu ir kitiem šviesti, visada ištikimai tarnauti Lietuvai.

Čiute savo", J. Gaizausko "Sėjau rūteles" ir S. Stankūno "Palankėj". Pabaigoje nepaprastai gražiai nuskambėjo G. Puccini arija iš operos "Madama Butterfly" ir G. Verdi arija iš operos "La Forza del Destino". Priedui solistė padainavo Kuprevičiaus "Lakštingalos giesmę".

Solistei puikiai komponavo pianistė Danutė Liaugminienė.

Šio renginio proga trumpai buvo prisiminta Lietuvos Tautos šventė. Lietuvių namų kultūrinio renginio vadovas Jonas Vaidėkonis pakvietė Paulių Leoną paskaitai.

Paulius Leonas savo paskaitoje trumpai paminėjo Tautos šventės reikšmę Lietuvai. Paminėjo Vytauto Didžiojo galingąją Lietuvą ir Vytauto Didžiojo karūnacijos Lietuvos karaliumi reikšmę. Paminėjo ir žalą Lietuvos kaimynų, kurie sutrukdė Vytauto Didžiojo pastangas tapti Lietuvos karaliumi.

Programos pabaigoje Lietuvių namų pirmininkė p. Šeputienė širdingai dėkojo renginio programos vadovui, programos atlikėjams bei dalyviams ir visus pakvietė bendrų pietų.

Pranas Daina — Banas

Balfas laukia
Jūsų aukos!
Neuždelskite!
Paskubėkite!

Jurgio Gliaudos naujo romano "Kovo ketvirtoji" viršelis. Piešė Paulius Jurkus. Romanas vaizduoja šv. Kazimiero paskutines dienas. Išleido Darbininkas, paremtas eilės mecenatais. Knyga gaunama Darbininko administracijoje. Kaina 8 dol.

Stasys Balsys

Dabar štai tas Stasys Balsys spalio 26 mini savo gyvenimo 85 metų sukaktį. Gražus tai amžius. Sveikiname jį šios sukakties proga ir linkime daug sveikatos, geros nuotaikos!

-o-

Stasys Balsys gimė 1899 spalio 26 Stoškų kaime, Žvirgždaičių valsčiuje, Šakių apskrityje. Tai gražioji Zanavykija. Jo tėviškėje tekėjo ir garsioji upė Šešupė.

Tėvai buvo pasiturintys ūkininkai. Iš devynių vaikų išaugo septyni. Jis buvo trečias šeimoje.

Šeimoje buvo ir vienas kunigas, tai ketvirtas sūnus Vaelovas, kurį bolševikai nužudė drauge su kitais dviem kunigais, su Petriku ir Dabrila, Budonės miške, Bartininkų valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje.

Mokyklose

Į Vilkaviškio gimnaziją Stasys išvažiavo 1913 metais. Po metų prisidėjo karas ir mokslą nutraukė. Karo audrai praūžus, jis lankė Marijampolės gimnaziją. Čia tuo metu organizavo si ateitininkai. Su dabartiniu vyskupu V. Brizgiu, su dr. A. Kučiu, V. Akeliu sudarė pirmutinės kuopos branduolį.

Sąlygos privertė persikelti į Kudirkos Naumiesčio gimnaziją. Ten susitiko su dr. Prano Dielininkaičiu ir dr. J. Zubricku, veikliais ateitininkais.

Vėl grįžo į Vilkaviškio gimnaziją ir ją baigė 1924 metais. Tais pačiais metais, globojant St. Pušui-Šakelei, įstojo į Kauno

universitetą. Pradžioje studijavo mediciną, o paskui perėjo į gamtos-matematikos fakultetą, nes jį traukė mokytojo darbas.

Dirbo gimnazijoje

Dar tebebuvo studentu, kai jį 1927 pakvietė mokytojauti į Kybartų Žiburio gimnaziją. Ten mokytojojudamas jis baigė ir studijas universitete. Gimnazijoje dėstė fiziką ir matematiką.

Kybartuose jam teko pergyventi pirmąją bolševikų okupaciją. Teko eiti nedėkingas gimnazijos inspektorius pareigas, kur reikėjo visa koordinuoti, kad nenukentėtų mokytojai. Vokiečiam okupavus Lietuvą, laikinai ėjo ir gimnazijos direktoriaus pareigas. Paskum direktoriumi buvo paskirtas L. Čepulis. Balsys ir toliau liko inspektoriumi.

Jo pastangų ir sumanumo dėka buvo atremontuoti gimnazijos pastatai. Iš čia jis 1944 pašitraukė į Vokietiją. Pokario metais gyveno Augsburgėje ir buvo ten veikusios lietuvių gimnazijos mokytojas.

Atvyksta Amerikon

Į Ameriką atvyko 1949 ir įsikūrė Brooklyne. Čia ėmėsi fizinio darbo, dirbo fabrike naktinėje pamojone, tai lietuviškoje veikloje nebuvo kada dalyvauti. Bet jis įsijungė į Lietuvos vyčių, kurių veiklą parėmė auka. Priklauso prie ateitininkų sendraugijų ir Lietuvių Bendruomenės.

Į pensiją pasitraukė 1964. Apšigyvenęs Apreiškimo bažnyčios artumoje, jis pradėjo reikštis kaip darbuštas ir sumanus žmogus. Jis gražiai išdažė kleboniją. Atėjo ir į Darbininko redakciją, išdažė trečio aukšto didelį kambarį, antrame aukšte sudėjo langam veneciškus priemdymus.

Darbe jis neskuba. Dirba pažuokaudamas, prisimindamas Kybartus, gimnazijos dienas. Ir kiek daug mokinių perėjo per jo klases. Kiek daug gero jis yra jiems padaręs. Ar šie jo auklėtiniai prisimina jį dabar, šios sukakties proga? O būtų gražu, kad šioje apylinkėje gyveną jo mokiniai neužmirštų savo buvusio mokytojo, padraugautų prie pietų stalo, prisimintų Kybartus ir ten buvusius mokytojus, mokinius. (p.j.)

Tuoj po metinio suvažiavimo Kultūros Židinio tarybos ir valdybos nariai susirinko posėdžio pasiskirstyti pareigoms. Iš k. A. Žumbakienė, V. Kirkyla, J. Vainius, V. Kulpa, A. Mičiulis, V. Sidas, A. Vakselis ir A. Šilbajoris. Trūksta M. Jason-Jakulio, V. Alksninio ir K. Nemicko.

ŽIDINIO PASTOGĖJE

Spalio 13 įvykęs Kultūros Židinio rėmėjų — Lietuvos Kultūros Centro, Inc., narių metinis susirinkimas sutraukė įprastą būrelį žmonių, kurių veidus tankiai matome ir Židinio parengimuose ir susirinkimuose. Deja, nesimatė taip labai pageidaujama jaunesnių žmonių ir tų, kurie gali prisidėti prie Židinio darbų, bet "neturi laiko", bijo, arba nenori. Jie visada pasilieka tik dirbančiųjų kritikais.

Nežiūrint to, į Židinio tarybą pavyko įtraukti tris naujus asmenis, iš kurių galima tikėtis našaus darbo ne tik dabar, bet ir ateityje. Būdami daug jaunesnio amžiaus, gal jie pajėgs įjungti ir daugiau jaunųjų kolegų į Židinio išlaikymo darbus. Iš tų trijų — inž. Viktoras Kirkyla, taryboje jau pama "apšilęs padus", tapo išrinktas jau 3 metų kadencijai. Tam pačiam terminui buvo išrinkti ekonomas Jonas Vainius ir inž. Kęstutis Nemickas. Savo kadenciją baigė, iš tarybos pasitraukė Jonė Pumptienė, išbuvusi 3 metus ir Algirdas Šilbajoris, taryboje išstarybos narių "medžioklėje" daugiausia pasitarnavo pats pirmininkas Aleksandras Vakselis, Židinio korporacijos vežimą traukiantis nuo pat įsikūrimo dienu.

Metinio susirinkimo eigoje buvo du pranešimai — dabartinio tarybos pirmininko ir laikinai buvusio valdybos pirmininko A. Vakselio ir išdininco V. Kulpos. Juos panagrinėsime atskirai.

Tarybos kompetencijoj per pereinamus metus buvo atlikti šie uždaviniai: sukurta nauja Židinio korporacija, gautas nuo mokesčių atleidimo (tax exempt) statusas, specialiam narių susirinkime pervestas išdas ir narytės teisės į naują korporaci-

pranciškonų ir Židinio korporacijos kontroliuojamą rezervinį fondą. Daugumos siūlytojų nuomone, rezervinio fondo procentas turėtų būti apskaičiuojamas ne nuo pajamų, bet nuo pelno.

Buvo iškeltas įdomus pasiūlymas vieneriems metams leisti visom lietuviškom organizacijom savo parengimam naudoti Židinio patalpas nemokamai, idant sužadinti organizacijų veiklą ir pastiprinti jų finansinę padėtį. Pasiūlymas sukėlė daug diskusijų ir priešingų nuomonių. Nepasiekus nutarimo, buvo nuspręsta pavesti tarybai, arba specialiai komisijai ištirti šio pasiūlymo galimybes ir taip pat su pranciškonais padiskutuoti rezervinio fondo principus.

Klausimų ir sumanymų eigoje iškilo priekaištai dėl Židinio švaros, tvarkos bei priežiūros, dėl perilgai užsitęsiančių balių, dėl nesilaikymo tvarkos bei nuomos nuostatų ir panašių kasdieninių Židinio problemų. Siūlymų eilėje gal ryškiausi buvo ieškojimas Židiniui paramos iš valdžios įstaigų, transportacijos į Židinį palengvinimas senesnio amžiaus žmonėms, šeštadieninės mokyklos perkėlimas į Židinio patalpas ir kt.

Pasibaigus narių susirinkimui, tuoj įvyko tarybos posėdis, kuriame buvo pasiskirstyta pareigomis ateinančių metų laikotarpiui. Kaip buvo minėta, tarybos pirmininku pasiliko Aleksandras Vakselis, o valdybos pirmininko pareigas sutiko paimti Antanas Mičiulis. Tarybos ir valdybos pareigų pasiskirstymo detalės buvo paskelbtos pereinamojo Darbininko laidoje.

Alg. Š.

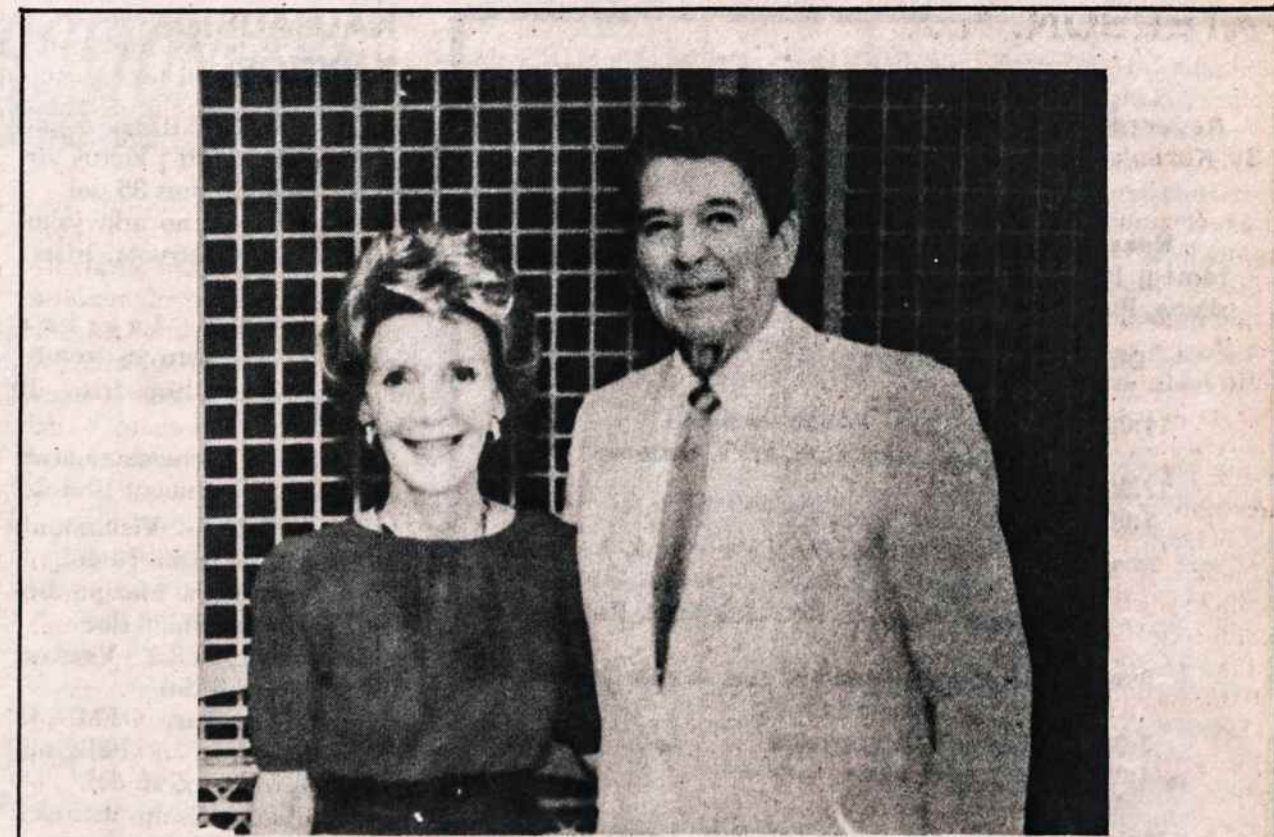
NAUJAS BRIDGES NUMERIS

Spalio mėnesio Bridges žurnalas jau išsiuntinėtą skaitytojams. Pirmame puslapyje įdėtas naujasis vyskupas iš jo konsekracijos. Demie Jonaitis, vyr. redaktorė, ir rašo apie jį ir konsekraciją, šv. Pranciškų. Toliau Pat Nyhan, Maine Times korespondentė, rašo apie pranciškonų vienuolyną Kennebunkporte — A symbolic Center, Lithuanians have passed from being refugees to becoming a nation-in-exile, perspausdinamas Tėv. Viktoro Gidžiūno straipsnelis — Peace and the Franciscans, supažindinama su dabartiniu Lietuvos jaunimu, Dalia Bulvičiūtė rašo — Symphony of Praise — apie šv. Pranciškų, straipsnelis apie Lietuvos vyčius, apie jų veiklą ir seimą, spausdinamas Eltos paruštas — The Myth of Christian Marxism, kun. Sigitas Tamkevičiaus kredo, Aleksandras Plateris rašo apie sukilėlę Emiliją Platerytę, Jane Thomas rašo apie seserį Baptistą — A Modern Model For Heroines, spausdinamas Jono Biliūno Brisiaus galas, išvertė Stepas Zobarskas, Lietuvos vyčių pirmininkė Loretta Stukas rašo, kaip buvo įteiktas žymynys sesutei Ann Gillen, skelbiami laišukai. Žurnalą leidžia Lietuvos Bendruomenės Amerikos krašto valdyba, redaguoja Demie Jonaitis, talkina Dalia Bulvičiūtė, Edmundas Vaičiulis. Administratorius Tėv. Petras Baniūnas, OFM.

Juzės Fondas

Maironio šeštadieninės mokyklos labai KASOS Kredito Unija paskyrė 500 dolerių, kurie bus padėti į "Juzės Fondą", įkurtą š.m. rugsėjo 30 mokyklos pikniko metu. Fondą įsteigė Kasos prezidentas Vytautas Vėveliūnas, savo motinos atminimui paskirdamas 10,000 dol. suma fondo tikslam. Nuo fondo indėlių priaugę procentai bus kasmet skiriami lietuviškos mokyklos augimui ir išlaikymui.

"Juzės Fondo" dalininku gali būti kiekvienas asmuo, padėjęs nors ir mažiausią sumą į fondo sąskaitą. Žinoma, kuo daugiau bus fonde pinigų, tuo didesnė procentų suma eis mokyklos labui. Šiuo metu "Juzės Fondo"

JAV prezidentas Ronald Reagan su žmona Nancy

VISI LIETUVIAI,
REMKIME AMERIKOS VYRIAUSYBĘ, KURI
SUPRANTA LIETUVOS REIKALUS:
LAPKRIČIO 6 IŠRINKIME RONALD
REAGAN IR GEORGE BUSH.
CONNECTICUT LIETUVIAI UŽ REAGAN - BUSH

PAID FOR BY CONNECTICUT LITHUANIANS FOR REAGAN - BUSH

kapitalas duoda 15% palūkanų, ir yra saugiai investuotas.

Būtinam reikalui esant, fondo dalininkai galės savo indėlius išsiimti, nes tai jiems priklauso. Žinoma, dalininkai gali indėlius ir paaukoti Maironio mokyklai, jeigu jie to pageidauja.

Dėl smulkesnių informacijų apie "Juzės Fondą" prašoma skambinti V. Vėbeliūnui, tel. (718) 441-2811. Visi New Yorko ir apylinkės lietuviai kviečiami telti lėšas lietuviškos mokyklos fonde ir tuo būdu konkrečiomis pastangomis prisidėti prie lietuviškos išlaikymo Amerikoje.

Kun. Antanas Rubšys, Manhattano kolegijos profesorius, parašė trečiąjį tomą apie Senąjį Testamentą. Knyga vadinas "Raktas į Senąjį Testamentą — trečioji dalis — Tiltai ar sienos?". Knyga leidžiama "Krikščionis gyvenime" knygų serijoje. Spaudos darbus atlieka Putnamo seselių spaustuvė. Autorius šią vasarą lankėsi Mažojoje Azijoje ir dabar rengiasi rašyti naują veikalą apie šv. Paulių.

Kun. Ladas Budreckas buvo išvykęs į Romą, kur tarėsi giesmyno reikalais. Tas giesmynas yra skirtas šv. Kazimiero garbei, ir jį yra sutelkta daug kazimierinių giesmių. Giesmyną spaudai parengė kun. L. Budreckas. Būdamas Romoje, jis taip pat dalyvavo ir prel. L. Tulabos 50 metų kunigystės jubiliejuje. Iš Romos grįžo spalio 1. Trumpai pasisvečiavęs Apreiškimo parapijoje, jis išvyko į Providence, R.I., kur pastoviai gyvena.

— Dešimtas Amerikos lietuvių kongresas, rengiamas Amerikos Lietuvių Tarybos, įvyks spalio 26 - 28 Chicagoje.

— "Antras Kaimas" su humoristinių škių programa lapkričio 17 gastroluos Toronto, Prisiikėlimo parapijos salėj. Vakarą rengia parapijos jaunų šeimų ir visuomeninė sekcijos.

— Solistė Marytė Bizinkauskaitė lapkričio 18 atliks pagrindinį vaidmenį Philadelphiaje statomoje G. Puccini operoje "Suor Angelica".

— "Ateities" akademinio savaitgalio vakaronė Chicagos Jaunimo Centro kavinėje įvyks spalio 26.

— Elena Jasaitienė paaukojo 500 dol. apmokėti neturtingo lietuvių jaunuolio mokslą Vasario 16 gimnazijoje Vokietijoje.

LIETUVIŲ FONDO VAJUS NEW YORKE APYLINKĖJE

Nuo pat Lietuvos Fondo įsteigimo ir per visą jo 20 su viršum metų gyvavimą laikotarpį naujų narių ir įnašų vajai turėjo daug reikšmės Fondo augime. Vajai — vakarienės ar banketų su gerom meninėm programom buvo organizuojami didesnėse lietuvių bendruomenėse apylinkėse. Laikui bėgant, kai kurios vietovės pavargo, ten vajai susilpnėjo ar visai sustojo. Viena iš tokių buvo New Yorko lietuvių apylinkė. Ten gyvai veikęs Lietuvos Fondo skyrius nuostojo egzistuoti.

Nors Lietuvos Fondas yra išaugęs į milžinišką ir stiprią finansinę instituciją, vis dėlto dar negali patenkinti visų prašančiųjų. Paskutiniame, 1984 kovo mėnesį įvykusiame, metiniame narių suvažiavime Lietuvos Fondo atstovas inž. Bronius Galinis iš Bostono paskelbė mintį, kad reikia skelbti visuotinį, didįjį vajų sutelkiant 10 milijonų dolerių kapitalą, kurio pajamų užtektų visai lietuviškai veiklai. Lietuvos Fondo vadovybė, gerai apsvarsčiusi tą mintį, ryžosi šį rudenį užbaigti trečią milijoną ir siekti sutelkti 5 milijonų dolerių kapitalą. Tikimasi, kad sukaupus 5 milijonus, pajamų užteks visai lietuviškai veiklai finansuoti ir tuomet visai nereikėtų kitų rinkliavų.

Šiuo metu Lietuvos Fonde yra 5395 nariai. Dalies jų jau nebėra gyvųjų tarpe, bet jų atminimas yra gyvas jų įnašuose. Jų dėka Lietuvos Fondas yra išdalinęs 1 milijoną ir 356 tūkstančių dolerių švietimui,

kultūriniam bei visuomeniniam reikalui.

Praėjusią vasarą Lietuvos Fondo vadovybė su džiaugsmu paskelbė, kad New Yorko apylinkėje vėl atgaivinamas Lietuvos Fondo skyrius ir jo veikla. Jo atstove sutiko būti Lilė Milukienė, kuri, kaip sumani visuomenininkė, jau sugebėjo sudaryti komitetą, su kurio pagalba ruošia pirmą vajuus renginį lapkričio 10 Kultūros Židinyje.

Mūsų visų rankose yra mūsų išieivijos lietuviška veikla. Nėra taip sunkų surasti bent vieną naują narį — šimtininką. Lietuvos Fondo nario mokestis, nuo pat įsikūrimo yra tas pats — viena šimtinė. Šiais laikais toji šimtinė daug lengviau sutauptama. Argi tėra tik penki tūkstantčiai lietuvių, kuriems rūpi jaunimo ateitis, lietuviškas žodis, mūsų kultūrinis išsilikymas. Sukaupus 5 milijonus numatoma išleisti antrą, pataisytą ir papildytą Lietuvos Fondo narių knygą. Įnašus su nuotraukomis galima siųsti Lietuvos Fondui. New Yorko apylinkėje siunčiama Lietuvos Fondo atstovei Lilei Milukienei, arba išdininkei A. Šilbajoriui, 85 - 00 107th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Ten galima gauti ir visą informaciją apie Lietuvos Fondą ir apie vajuus užbaigtųjų balių.

Kiekvienas lietuvis turėtų pagrįsti pareigą tapti Lietuvos Fonde nariu. Šio vajuus proga Atlanto pakraščio lietuviai tetampa Lietuvos Fondo nariais, vieninagai dirbdami kartu lietuviškos baruose.

Marija Remienė

KUN. A. RAČKAUSKO VAIŠĖS

Kun. Antanas Račkauskas gegužės 27 šventė savo kunigystės 50 metų sukaktį. Ta proga buvo iškilmingos padėkos mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir Le Cordon Bleu salėje banketas. Jubiliejaus iškilmes surengė specialus komitetas.

Atsidėkodamas visiems komiteto nariams ir kitiems vieniokiui ar kitokiui būdu prisidėjusiems prie šio jubiliejaus surengimo, kun. Antanas Račkauskas spalio 21, sekmadienį, 2 v. popiet Durov's restorane surengė padėkos pietus, kuriuose dalyvavo 34 žmonės. Pietų pradžioje parapijos tarybos pirminin-

kas Alfonsas Samušis pasveikino susirinkusius, maldą sukalbėjo prel. Pr. Bulovas, kun. A. Račkauskas padėkojo visiem už darbą ir prielankumą jam.

Pietų metu buvo prisimintas ir kun. A. Račkausko gimtadienis. Orkestras sugrojo pasveikinimo maršą, o susirinkę sugiedojo Ilgiausių metų, pakėlė šampano taures. Pabaigoje dar asmeniškai kiekvienam padėkojo kun. A. Račkauskas ir kiekvieną apdovanojo spalvota nuotrauka, kaip jis sveikinas su popiežiumi Romoje. Taip pat kiekvienam padovanojo ir šv. Kazimiero jubiliejinį medalį.

Rašytojas Jurgis Blekaitis lapkričio 3 literatūros vakare Washingtone, D.C., kalbės apie poetą Nyką Niliūną ir skaitys jo poeziją.

WASHINGTON, D.C.

Literatūros vakaras

Rašytojas Jurgis Blekaitis kalbės apie poetą Nyką Niliūną ir skaitys jo poeziją lapkričio 3, šeštadienį, 7:30 v.v. Latvių namų mažojoje salėje, 400 Hurley Ave., Rockville, Md. Vakarą rengia Washingtono K. Donelaičio lituanistinės mokyklos tėvų komitetas.

KVIETIMAS Į RĖMĖJŲ SĄSKRYDĮ

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Vienuočių rėmėjų ir bendradarbių sąskrydis įvyks š.m. spalio 28 dieną, Putnam, CT.

DIENOS PROGRAMA:

- 11:00 — Šv. Mišios — koncertuotos Pamokslą sako kun. dr. V. Cukuras
- 12:00 — Pietūs
- 1:00 — Akademijs: Žodis apie kun. Stasį Ylą — inž. A. Kuolas iš Peekskill, NY. Ištraukos iš kun. Stasio Ylos raštų — Iz. Zmuidzinienė, Rochester, NY
- 2:30 — Kapinių lankymas ir kun. Stasio Ylos paminklo šventinimas
- 3:00 — Mišparai už mirusius
- 4:00 — Užkandis, kava

Maloniai kviečiame visus rėmėjus, bendradarbius dalyvauti šiame sąskrydyje. Apie dalyvavimą malonėkte pranešti iki spalio 20 dienos.

NEK. PR. MARIJOS SESERYS IR RĖMĖJŲ CENTRO V-BA

VIENTELIAI LIETUVIAI NEW YORKE, AUKSO SUPIRKĖJAI ir PARDAVĖJAI, TURJ DIDELĮ PATYRIMĄ.

Superkam auksą, sidabrą, platiną. Mokame aukščiausias kainas. Apmokėjimas grynais. Niekur nėra tokio patarnavimo kaip pas mus. Nemokamai patariame apie investavimą į auksą, sidabrą su sell-back garantija. Kalbame lietuviškai. Dėl smulkesnės informacijos skambinti:

212 354-2044

212 354-2067

nuo 9:30 val. ryto iki 4:30 val. popiet.

KLAUSTI: GENIUS (GENE) BORK

Galite kreiptis raštu:

SUPREME GOLD REFINERS
52 W. 47th ST. 2nd Floor
NEW YORK, N.Y. 10036

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašu pratęsti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Slunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaskauskos apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdėliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkvičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastiniu apdangalu, nugarėlė patogi suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 96 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

NAUJAUSIOS KNYGOS

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.
B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, irišta. 23 dol.

E. Juciūtė, I garkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius. Visuomeniniai klausimai. Irišta. 18 dol.

Vytė Nemunėlis. Mažųjų dienų. Poezija vaikam. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą. 4 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinių straipsnių rinkinys, 12 dol.

A. Gailiusis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sese, budėk. Lietuvių skaučių seserija. Irišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, irištąs. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, irištąs. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sukuriuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

S. Yla, M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus. Irišta. 15 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštai viršeliais 12 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydūnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Irišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II, III ir IV tomai. Irišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės 7 dol.

A. Grauslys, Jieškau tavo veido. Religinų straipsnių rinkinys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatinano mintys ir lietuvių susirinkime. Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Irišta. 17 dol.

S. Raštakis, Lietuvos likimo keliais. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

Prof. J. Eretas tarnyboj Lietuvai. Straipsnių rinkinys. 4 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus realiame gyvenime. 5 dol.

VĖL GAUNAMOS MELODINGOS PLOKŠTELĖS

Gina Čapkauskienė — lietuvių kompozitorių dainos ir tarptautinių operų arijos. Plokštelė arba kasetė 10 dol.

Tarp tostų ir dainų — Rimo Kaspučio Romantika. 9 dol.

Dainos, muzika ir gelės — lietuvių kompozitorių sukurtos dainos Prano Lemberto žodžiam. Įdainuota solistų, duetų ir choro. 8 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

GAUNAMAS PILNAS "AUŠROS" TEKSTAS

"Ausra", Lietuvos atgimimo laikraštis, pilnai perspausdintas dviejuose tomuose. Tai Lietuvos Istorijos Draugijos redaguotas leidinys. Du didžiuliai tomai, irišti, kainuoja po 20 dol. Persiuntimui pridedama po 1.50 dol. už kiekvieną tomą. Šis svarbus leidinys, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Savo vaikams, kurie, baigę mokslus, išsikelia gyventi į kitus miestus, užprenumeruok Darbininką. Tai bus jiems geriausia dovana.

Publius Vergilius Maro, Georgikos, vertė A. Nyka-Niliūnas. Albumo formatas, irišta. 10 dol.

A. Grauslys, Jieškau Tavo veido, 10 dol.

Erlėnas, Girių sargai, apysakos. 3 dol.

V. Nemunėlis, Mažųjų dienos. 8 dol.

P. Razminas, Kražiai. Iliustruota, irišta. 12 dol.

O. Mikailaitė, Pumpučio pasauliukas, gausiai iliustruota. 3 dol.

A. Gustaitis, Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys. Vaikam. Iliustruota. 2 dol.

A. Gustaitis, Lietuva Europos nugalėtoja, su 80 iliustracijų krepšinio pergalė. 2.50.

Gynybių Vilniaus sienų nugriovimas, vertė M. Blynas. 3 dol.

Korp. Ramovė, V.D. Universiteto studentų atsargos karininkų atsiminimai. Red. J. Karka. Didesnio formato. 10 dol.

K. Gečys, Katalikiškoji Lietuva. Irišta. 5 dol.

J. Budrys, Kontražvalgyba Lietuvoj. 3 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Irišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Irišta. 23 dol.

Ausra — I tomas. Irištąs. 20 dol.

Ausra — II tomas. Irištąs. 20 dol.

J. Puzinas, Petras Avižonis. Irištąs. 10 dol.

J. Eretas, Št. Šalkauskio biografija. Irišta. 5 dol.

St. Yla, Jurgis Matulaitis. Biografija. 5 dol.

J. Kaributas, Kelionė aplink pasaulį. 4 dol.

Šv. Raštąs, Naujasis Testamentas. Irištąs. 6 dol.

V. Sruogienė, Lietuvos steigiamasis seimas. 5 dol.

M. Blynas, Nostradamus ir pranašystės — Erdvės paslaptys. 5 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupaitė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980 kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

J. Vaišnys, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba. 3 dol.

P. Gaučio vertimas. Pirmasis stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažeraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. 6 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

No. 117: lapkričio 7 - 21\$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky.

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviertimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujama palikimų sutvarkyme

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties prisiminimui gaunama dail. Adomo Galdiko piešto šv. Kazimiero portreto spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol.

Taip pat gaunama Aušros Vartų paveikslas spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol.

Persiuntimo išlaidom pridedamas 1 dol.
Gaunama Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviams, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoje
Ar juos prenumeruoti?

FEDERALINE LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 - 20,000	6 mėn.	10.92%	10.50%
	12 mėn.	11.03%	10.60%
	24 mėn.	11.14%	10.70%
	36 mėn.	11.19%	10.75%
\$20,000 - \$50,000	6 mėn.	11.19%	10.75%
	12 mėn.	11.35%	10.90%
	24 mėn.	11.41%	10.95%
	36 mėn.	11.46%	11.00%

\$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	11.46%	11%
---------------------------	------------------	--------	-----

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAICIAVIMAS KASDIEN
DABARTINIS KURSAS 9%	

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

AGR. J. SIRUSA ATSIŠVEIKINANT

Rudens lapam krentant, kranta ir žmonės. Štai spalio 2, antadienį, 2 v.r. staigiai ir netikėtai, nesiskundęs savo bėdomis, amžinybėn iškeliaivo agronomas ir mokytojas Jurgis Sirusas.

Pajutęs krūtinėje skausmus, pasiskundė žmonai. Ši tuoj pašaukė sūnų Saulių, kuris gyvena netoli. Tuoj nuvežė jį ligoninę, kur bandė išgelbėti Jurgio gyvybę. Daktarai buvo bejėgiai, ir Jurgis mirė.

-0-

Jurgis Sirusas gimė 1906 spalio 24 Juodupių kaime, Baisiogalos valsčiuje, Kėdainių apskrityje. Jo tėvas buvo Antanas ir Adelė Gailūnaitė-Sirusai. Jie buvo vidutiniai ūkininkai. Šeimoje buvo 8 vaikai, Jurgis buvo penktas iš eilės.

Lankė Baisiogalos ir Augmenų pradžios mokyklą, baigė Šeduvoje "Saulės" progimnaziją ir įstojo į Panevėžio mokytojų seminariją, paskui perėjo į Kėdainių profesinių sąjungų mokytojų seminariją.

Pasiruošęs mokytojo profesijai, pradėjo mokytojauti Dotnuvos pradžios mokykloje prie geležinkelio stoties. Čia pat buvo ir Žemės ūkio Akademinė. Susipažinęs su studentais ir profesoriais, pradėjo domėtis ir akademijos mokslu. Taip jis pradėjo lankyti akademijoje paskaitas. Taip kelerius metus studijavo ir drauge mokytojavo. Kaip reikėjo akademijai baigti, tai atsisakė ir mokytojo pareigų ir atsidėjo tik akademijos mokslui. Tie metai buvo sunkiausi, nes reikėjo baigti visus kursus. Akademiją

baigė, įsigydamas agronomo diplomą. Tada jis perėjo dirbti į Žemės ūkio Rūmus, dirbo kaip mokytojas žemės ūkio mokyklose, vėliau kaip mokyklos vedėjas ir ūkio valdytojas.

Lietuvą okupavus bolševikams, mokyklos ir ūkio darbininkai organizavo profesines sąjungas ir statė visokius reikalavimus, bet laikas buvo trumpas, ir jis išsilaikė neišvežtas.

Bet vokiečių okupacijos metu jau buvo kitaip. Vokiečiai užsimanė iš lietuvių jaunuolių sudaryti SS dalinius, kvietė jaunimą savanoriais stoti. Kai neatsirado savanorių, įtarė mokytojus, kad jie sulauko jaunimą. Jurgio vadovaujamoje mokykloje buvo keletas jaunuolių 17-18 metų.

Apskrities žemės ūkio komendantas, vokiečiai, pasiuntė į provinciją savo sekretorių pasidaryti. Šis ir atvyko į Jurgio vadovaujama mokyklą. Pietų metu sekretorius paklausė, kaip jis reaguotų, jei jo mokyklos mokiniai būtų pakviesti stoti į SS dalinius. Sekretorius buvo jam pažįstamas, tai Jurgis, nieko negalvodamas, ir pasakė: Va, čia pat miškelis...

Sekretoriui to ir tereikėjo. Už dienos kitos Jurgis buvo pakviestas pas apskrities ūkio komendantą ir smarkiai išbartas. Girdi, jo žmonės fronte kraują lieja, o jie čia jų darbui nepritaria.

Jurgis suprato, kad gali būti blogai. Tuoj nuvyko į Kauną, į Žemės ūkio Rūmus ir papasakojo savo bėdas, paprašė perkelti kitur. Žemės ūkio Rūmų pareigūnas suprato reikalą ir Jurgį perkėlė į Žemaitiją, į Plinkščių žemės ūkio mokyklą. Ši žemės ūkio mokykla ir didelis ūkis yra netoli Sedos miškų, atokiai nuo didžiųjų kelių. Ten jis turėjo ir ūkį administruoti.

Čia jis ir išgyveno iki antros bolševikų okupacijos. Artėjant frontui, jis su šeima pasitraukė į Vakarūs. Susistojo prie Sėligenstado. Po karo ten buvo įkurta pabėgėlių stovykla, ten Jurgis su šeima ir apsigyveno. Ten jis suorganizavo gimnaziją, patį sau vadovavo ir mokytojavo, kol išvyko į Ameriką.

Į Ameriką atvyko sesers Onutės iškvieštas. Pradžioje dirbo

Spauda yra pats svarbiausias ginklas, kovojant dėl mūsų tautos laisvės.

Paremk ją savo auka!

PROF. ST. YLOS KNYGA APIE M. K. ČIURLIONĮ

Ką tik atspausdinta knyga "M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus". Ją rašyti prieš pat mirtį užbaigė prof. kun. St. Yla. Įrišta kietais viršeliais. Kaina 15 dol. Taip pat dar gaunama to paties autoriaus parašytas "Ateitininkų vadovas" — 8 dol. ir "Jurgis Matulaitis", biografijs — 6 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it": vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 8 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Garbė būti lietuviu

Šv. Kazimiero mirties 500 metų jubiliejus minėjimas, kurį pradėjo popiežius Jonas Paulius II Romoje, vėliau vyko eilėje katedrų: Chicagoje, Hartforde, Philadelphijoje, New Yorke, Toronte ir vėliausiai Bostone, praėjo ne tik maldos, bet ir lietuvių susitarinio dvasioje.

Apie minėjimus kitur jau buvo daug rašyta. Bostone vyko spalio 14 Šv. Kryžiaus katedroje. Tam minėjimui buvo pradėta ruošti dar praeitą žiemą. Rengėjų didysis rūpestis buvo, kaip pripildyti didelę Šv. Kryžiaus katedrą, kurioje telpa apie du tūkstančiai žmonių.

Buvo sudarytas komitetas, kviečiant visų artimųjų parapijų kunigus ir organizacijas jungtis į šį šv. Kazimiero minėjimą. Aktyviai įsijungė: Athol, Bostono, Brocktono, Cambridge, Lawrence, Worcester, o taip pat prisijungė dar ir Haverhill, Lowell, Norwood ir kitos parapijos ir organizacijos.

Ir sudarius tokią didelį komitetą darbas neįėjo labai sklandžiai. Susirgo komiteto pirm. inž. Vytautas Izickas. Pareigas pradėjo eiti vykdomasis vicepirm. Bronius Paliulis, bet ir jį buvo užpuolusi liga. Tačiau su didelėmis pastangomis buvo dirbama ir taip priartėjome prie spalio 14, kada turėjo įvykti minėjimas.

Ties katedra pasirodė pirmieji autobusai ir automobiliai atvykę lietuviai. Tvarą prie kated-

ros palaikė net raitoji policija. Dalis atvykstančių rinkosi po katedrą rikiuotis procesijai, o kiti ėjo tiesiog į katedrą. Procesijoje pirmuoju ėjo šv. Kazimiero apie 5 pėdų didelis grafikos paveikslas dail. Igno, už jį Amerikos ir Lietuvos vėliavos, tada mokyklos vaikučiai, tautinių šokių ansamblis, o parapijos ėjo alfabetine tvarka. Ir taip katedra prisipildė. Bostono arkivyskupas Bernard Law, lydintas šešių vyskupų tarpe jų Paulius Baltakis ir Vincentas Brizgys, ir kelių dešimčių kunigų ėjo per katedrą altoriaus link. Priešėjus tautiniais drabužiais pasipuošusio jaunimo, pasuko galvą į juos, kol visus praėjo. Visą bažnyčią giedojo šv. Kazimiero giesmę.

Pirmiausia arkivyskupas Law pasveikino lietuviškai: Garbė Jėzui Kristui. Žmonės atsakė: Per Amžius Amen. Mišių metu giedojo Berklee muzikos kolegijos choras, solistė Marytė Bizinkauskaitė-Martin, o taip pat parapijų chorai. Vargonais grojo dr. Vytenis Vasyliūnas. Giedojimui vadovavo prof. Jeronimas Kačinskas, o iš sakyklos dirigavo ir savo stipriu balsu giedojo kunigas William Valkavičius. Buvo sušnekos dovanos — šv. Kazimiero paveikslas, karūna, lietuviška kryžiaus koplytėlė ir daug kitų. Arkivyskupo pamokslas buvo gražiausias, kokį teko kada girdėti. Kalbėjo apie šv. Kazimiero jaunystę, jo pamaldumą, apie Lietuvą, kaip tikintįji šiandien ten yra persekiojami. Kad kunigai Alfonsas Svarinskas ir Sigitas Tamkevičius buvo nubauti po keliolika metų už savo kunigiškų pareigų ėjimą, vaikučių mokymą ir t.t. Tačiau, nepaisant tų visų persekiojimų, lietuvių tauta ir toliau esanti tikinti ir kenčianti už savo tikėjimą. Pasidžiaugė tokiu gražiu lietuvių susirinkimu į šią katedrą ir taip gražiai suorganizuotu šiuo šv. Kazimiero minėjimu. Labai džiaugėsi, kad yra tiek daug gražaus jaunimo ir net savo tautiniais drabužiais pasipuošusių. Palinkėjo, kad iš to jaunimo atsirastų pasaulikūm dvasiniam luomui, kaip tai yra pavergtoje Lietuvoje. Matėsi, kaip daugeliui esančių bažnyčioje riedėjo ašaros, kada arkivyskupas kalbėjo. Dar trumpą pamokslą pasakė lietuviškai vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Pasibaigus pamaldom, lietuvių delegacijai arkivyskupas Bernard Law dar kartą pasidžiaugė tokiu lietuvių gražių organizuotumu ir meile savo globėjui šv. Kazimierui.

Po pamaldų dalis dalyvių vyko į banketą, kuris vyko Freeport Hall. Ten dalyvavo arti 700 simtų, nes salė tik tiek talpina. Bilietai į tą banketą gal prieš mėnesį buvo išparduoti ir daug kas nebegavo.

Į banketą atsilankė lietuviai vyskupai Paulius Baltakis ir Vincentas Brizgys, o taip pat vyskupas Thomas V. Daily. Trumpam buvo atvėkęs Bostono

Velionis Jurgis buvo viduriinės srovės žmogus. Būdamas studentu Žemės ūkio Akademijoje, buvo "Jaunosios Lietuvos" korporacijos narys, buvo net jos pirmininku. Gyvendamas New Yorke, buvo ALTS XI skyriaus pirmininku, dvi kadencijas buvo ALTS valdybos vicepirmininkas ir iki mirties buvo tarybos narys. Buvo Vilties draugijos šimtininkas, Lietuvių Bendruomenės narys, rėmė Balfą, visuomenines ir kultūrinės organizacijas, spaudą, lietuviškas radijo valandėles.

Mokytojaudamas Kvietiško žemės ūkio mokykloje, susitiko agronomę Eleną Nakutytę, kurią ir vedė. Išaugino du sūnus — Saulių ir Vitalį ir dukrą Daną. Visi vaikai yra baigę aukštus mokslus, sukūrę savo šeimas.

Atsišveikinimas su velioniu įvyko spalio 3 d. 8 v.v. Kun. Jūnas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas, sukalbėjo maldas. Į atsišveikinimą buvo atvykę ALTS XI ir I-mo skyriaus atstovai, taip pat ir žmonės iš artimųjų vietovių. Atsišveikinime kalbėjo Aleksandras Vakselis, LB New Yorko apygardos pirmininkas. Jis trumpai prisiminė velionio gyvenimą ir visai šeimai pareiškė užuojautą.

Kitą dieną kun. J. Pakalniškis, atlaikė mišias ir palydėjo į Flemingtono kapines. (p.j.)

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

ros palaikė net raitoji policija. Dalis atvykstančių rinkosi po katedrą rikiuotis procesijai, o kiti ėjo tiesiog į katedrą. Procesijoje pirmuoju ėjo šv. Kazimiero apie 5 pėdų didelis grafikos paveikslas dail. Igno, už jį Amerikos ir Lietuvos vėliavos, tada mokyklos vaikučiai, tautinių šokių ansamblis, o parapijos ėjo alfabetine tvarka. Ir taip katedra prisipildė. Bostono arkivyskupas Bernard Law, lydintas šešių vyskupų tarpe jų Paulius Baltakis ir Vincentas Brizgys, ir kelių dešimčių kunigų ėjo per katedrą altoriaus link. Priešėjus tautiniais drabužiais pasipuošusio jaunimo, pasuko galvą į juos, kol visus praėjo. Visą bažnyčią giedojo šv. Kazimiero giesmę.

Pirmiausia arkivyskupas Law pasveikino lietuviškai: Garbė Jėzui Kristui. Žmonės atsakė: Per Amžius Amen.

Mišių metu giedojo Berklee muzikos kolegijos choras, solistė Marytė Bizinkauskaitė-Martin, o taip pat parapijų chorai. Vargonais grojo dr. Vytenis Vasyliūnas. Giedojimui vadovavo prof. Jeronimas Kačinskas, o iš sakyklos dirigavo ir savo stipriu balsu giedojo kunigas William Valkavičius. Buvo sušnekos dovanos — šv. Kazimiero paveikslas, karūna, lietuviška kryžiaus koplytėlė ir daug kitų. Arkivyskupo pamokslas buvo gražiausias, kokį teko kada girdėti. Kalbėjo apie šv. Kazimiero jaunystę, jo pamaldumą, apie Lietuvą, kaip tikintįji šiandien ten yra persekiojami. Kad kunigai Alfonsas Svarinskas ir Sigitas Tamkevičius buvo nubauti po keliolika metų už savo kunigiškų pareigų ėjimą, vaikučių mokymą ir t.t. Tačiau, nepaisant tų visų persekiojimų, lietuvių tauta ir toliau esanti tikinti ir kenčianti už savo tikėjimą.

Pasidžiaugė tokiu gražiu lietuvių susirinkimu į šią katedrą ir taip gražiai suorganizuotu šiuo šv. Kazimiero minėjimu. Labai džiaugėsi, kad yra tiek daug gražaus jaunimo ir net savo tautiniais drabužiais pasipuošusių. Palinkėjo, kad iš to jaunimo atsirastų pasaulikūm dvasiniam luomui, kaip tai yra pavergtoje Lietuvoje. Matėsi, kaip daugeliui esančių bažnyčioje riedėjo ašaros, kada arkivyskupas kalbėjo. Dar trumpą pamokslą pasakė lietuviškai vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Pasibaigus pamaldom, lietuvių delegacijai arkivyskupas Bernard Law dar kartą pasidžiaugė tokiu lietuvių gražių organizuotumu ir meile savo globėjui šv. Kazimierui.

Po pamaldų dalis dalyvių vyko į banketą, kuris vyko Freeport Hall. Ten dalyvavo arti 700 simtų, nes salė tik tiek talpina. Bilietai į tą banketą gal prieš mėnesį buvo išparduoti ir daug kas nebegavo.

Į banketą atsilankė lietuviai vyskupai Paulius Baltakis ir Vincentas Brizgys, o taip pat vyskupas Thomas V. Daily. Trumpam buvo atvėkęs Bostono

Velionis Jurgis buvo viduriinės srovės žmogus. Būdamas studentu Žemės ūkio Akademijoje, buvo "Jaunosios Lietuvos" korporacijos narys, buvo net jos pirmininku. Gyvendamas New Yorke, buvo ALTS XI skyriaus pirmininku, dvi kadencijas buvo ALTS valdybos vicepirmininkas ir iki mirties buvo tarybos narys. Buvo Vilties draugijos šimtininkas, Lietuvių Bendruomenės narys, rėmė Balfą, visuomenines ir kultūrinės organizacijas, spaudą, lietuviškas radijo valandėles.

Mokytojaudamas Kvietiško žemės ūkio mokykloje, susitiko agronomę Eleną Nakutytę, kurią ir vedė. Išaugino du sūnus — Saulių ir Vitalį ir dukrą Daną. Visi vaikai yra baigę aukštus mokslus, sukūrę savo šeimas.

Atsišveikinimas su velioniu įvyko spalio 3 d. 8 v.v. Kun. Jūnas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas, sukalbėjo maldas. Į atsišveikinimą buvo atvykę ALTS XI ir I-mo skyriaus atstovai, taip pat ir žmonės iš artimųjų vietovių. Atsišveikinime kalbėjo Aleksandras Vakselis, LB New Yorko apygardos pirmininkas. Jis trumpai prisiminė velionio gyvenimą ir visai šeimai pareiškė užuojautą.

Kitą dieną kun. J. Pakalniškis, atlaikė mišias ir palydėjo į Flemingtono kapines. (p.j.)

burmistras Raymond Flynn su ponia ir eilė kitų svečių. Čia kalbėjo Bostono burmistras, vysk. Daily, vysk. Baltakis, vysk. Brizgys. Buvo perskaityta prezidento Ronald Reagan sveikinimo telegrama, Massachusetts gubernatoriaus Michael Dukakis proklamacija, skelbianti spalio 14 šv. Kazimiero dieną, Bostono miesto tarybos proklamacija, skelbianti šv. Kazimiero dieną ir eilė kitų sveikinimų.

Meninėj daly programą atliko: Šv. Kazimiero parapijos iš Brocktono choras, vedamas Vytauto Rastonio, solistė Marytė Bizinkauskaitė-Martin, akomp. prof. Jeronimui Kačinskui. Chorui akomp. dr. Vytenis Vasyliūnas. Gedimino ir Onos Ivaškų vedama tautinių šokių ansamblis pašoko tautinius šokius. Visai programai prie garbės stalo vadovavo Daiva Izickaitė.

Tai yra pirmas atsitikimas Lietuvos ir net Amerikos istorijoje, kad Lietuvos globėjo šv. Kazimiero minėjimo diena buvo gubernatoriaus paskelbta specialia proklamacija, kad prezidentas sveikintų ir tiek vyskupų laikytų pamaldas. Tad tikrai garbė būti lietuviu. Visą įvykį aprašė amerikiečių spauda.

P. Žičkus

BOSTONO RENGINIAI

Spalio 27 d. 7:30 val. vakare Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone, Kultūrinis subatvakaris. Kalbės Gintė Damušytė.

Lapkričio 3 — Balfio banketas Brocktone, Sandaros klube.

Lapkričio 4 d. 3 val. p.p. First & Second Church salėje Bostono koncertuos solistė Epp-Karikė Jūrima Sonin.

Lapkričio 11 — Šv. Petro parapijos bazaras.

Lapkričio 17 įvyks Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos suvažiavimas Maironio Parke, 52 Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass.

Lapkričio 25 kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Karių S-gos Bostono skyrius.

Kovo 3 Skautų rengiama tradicinė Kaziuko mugė.

Kovo 24 Minkų radijo valandėlių renginys.

Balandžio 21 d. Laisvės Varpų pavasarinis renginys.

Vasario 10 operos solistės Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall salėje. Rengia Baltų draugija.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmdieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Mūsų mylimas tėvelis, uošvis ir senelis

A.A.

JUOZAS SAVICKAS - PELEDA

mirė spalio 18 Kaune. Buvo 89 metų. Medicinos daktaras, mokslus buvo baigęs Petrapilyje, buvo kilęs iš Utenos apylinkės.

Nuliūdime liko žmona Elena, dvi dukros Lietuvoje: Nijolė ir Birutė, sūnus Lionis, čia New Yorke liko dukra Regina Bork su žentu Genium ir anūkais Darium ir Deiviu. Lietuvoje liko anūakai Eglė, Aušra, Saulius ir ką tik gimęs proanūkė.

Už velionį mišios bus aukojamos pranciškonų vienuolyno koplyčioje lapkričio 4, sekmdienį, 11 val. Draugus ir pažįstamus kviečiame dalyvauti pamaldose ir šią liūdesio valandą pabūti drauge su mumis.

Regina Savickaitė-Peledaitė-Bork
žentas Genius Bork
anūakai Darius ir Deivis

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
 Administr. (718) 827-1351
 Spaustuvė (718) 827-1350
 Vienuolynas ... (718) 235-5962
 K. Ž. salė ... (718) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: spalio 27, šeštadienį, Lietuvos Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas. Prasideda 8:30 v.r. mišiomis vienuolyno koplyčioje, po to — pusryčiai, darbo posėdžiai, 7 v.v. iškilminga vakarienė.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas bus lapkričio 18 Aprišimo parapijoje. 11 val. pamaldos už žuvusius. Tuoj po pamaldų minėjimas bus parapijos salėje. Kalbės Tėv. Placidas Barius, OFM. Meninėje programoje dalyvauja J. Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė Tryptinis, literatūrinė dalis ir vaišės. Programai vadovauja V. Garbaskaitė. Minėjimą rengia New Yorko ramovėnai.

Milda Lenkauskienė, iš Clevelando, ilgametė Lietuvos Fondo taktininkė, atvyksta į Lietuvos Fondo vajeus valių ir bus Lietuvos Fondo atstovė. Baliaus bus lapkričio 10 Kultūros Židinyje.

Lietuvių Fondo vajeus baliuje programą atliks New Yorko dainos vienetas "Harmonija", kuriai vadovauja Viktoras Ralys.

Vincas Padvariatis ir Bronius Bieliukas automobiliu buvo išvykę į Hot Springs, Arkansas, kur rugsėjo 13 - 14 vyko Balfo direktorių suvažiavimas.

Laikrodžiai šį šeštadienį, naktį iš šeštadienio į sekmadienį, atsukamas vieną valandą atgal. Taigi, eidami gulti, neužmirškite laikrodžių vieną valandą atsukti atgal.

Lietuvos vyčių 29 kuopa Newark, N.J., praeitais metais pažadėjo visą pelną, gautą iš jų kasmetinio etninio festivalio, paskirti Lituanistikos katedrai. Praeitais metais jie atsuntė 400 dol., o šiais metais — 770 dol.

Jonas Klivečka, gyvenęs Woodhavene, spalio 17 buvo paguldytas į ligoninę, kur jam buvo padaryta operacija. Ligonis sveiksta ir šį savaitgalį grįžta namo.

"Prie Dangaus Vartų" — vieno veiksmo komedija, parašyta ir režisuota Julijos Dantienės, suvaidins Philadelphia LB dramos mėgėjų būrelis lapkričio 3 Kultūros Židinyje Laisvės Žiburio radijo rudens parengime. Vaidinime dalyvauja J. Stirbienė, A. Šalčiūnas, D. Rukšytė, E. Radzius, A. Dragūnas, V. Rukšys, Virg. Volertas, R. Stirbys, R. Krokytė ir D. Surdėnienė. Taip pat dalyvaus būrys vaikų — angelelių.

Lietuvių Tautodailės Instituto New Yorko gruodžio 1 - 2 Kultūros Židinyje rengia mezzinijų parodą ir prieškalėdinį apsipirkimą. Su mezziniais dalyvaus garsios mezzinijos: Marija Raugienė iš Delran, N.J., Sofija Kačinskienė iš Sunny Hills, Fla. ir kitos. Apsipirkimo skyriuje bus lietuviškais motyvais padarytų dovanų, mezzinijų, šiltų kojinių, juostų, kilimėlių ir namie keptų lietuviškų pyragų.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, lapkričio pradžioje persikelia gyventi į New Yorką, į pranciškonų vienuolyną prie Kultūros Židinio. Su juo Darbininko redaktorius Paulius Jurkus padarė platų pasikalbėjimą, kuris greitai bus spausdinamas Darbininke. Pasikalbėjimas bus iliustruotas įvairiomis nuotraukom.

Kun. Vytauto Pikturnos pamokslų knyga "Šviesa ir gyvenimas" jau išspausdinta pranciškonų spaustuvėje ir įrista. Knyga turi 176 psl., didelio formato. Viršelį piešė Paulius Jurkus. Išleido Lietuvos Kunigų Vienybė.

Kun. Rapolas Krasauskas praeitą savaitę iš Putnamo buvo atvykęs į pranciškonų vienuolyną Brooklyne ir čia apžiūrėjo istoriko Tėv. dr. Viktoro Gidžiūno, OFM, palikimą, visą jo biblioteką, per eilę metų sukauptas ištraukas iš įvairių mokslinių veikalų, suregistruotus šaltinius ir kita. Visas Tėv. Viktoro Gidžiūno mokslinis palikimas — biblioteka, kartoteka ir kita bus perkelta į Alkos muziejų Putname ir kaip atskiras vienetas patalpintas, kad tuo turtu galėtų pasinaudoti ir kiti istorikai. Kun. Rapolas Krasauskas yra pažadėjęs jo surinkta medžiaga užbaigti pranciškono Ambraziejaus Pabrėžos monografiją, kurią velionis Tėv. V. Gidžiūnas buvo bebaigęs.

Jūratė Vizbarienė parašė laišką The Boston Globe laikraščiui. Laiške reikiama nustebimą, kad dienraštis nepaminėjo šv. Kazimiero jubiliejinių iškilmių, kurios buvo rugsėjo 14 Bostono katedroje. Laiške mini, kad Lietuva yra okupuota sovietų Sąjungos, jos vardas išbrauktas iš žemėlapių, todėl jos negalima pamiršti, nes tai kovojanti tauta dėl savo laisvių ir teisių.

Kun. Vytautas Pikturna, praeitą vasarą New Yorke ir sekmadieniais talkinęs Aprišimo parapijos bažnyčioje, spalio 25 vėl išvyko į Singer Island, Fla., kur praleis visą žiemą, aptarnaudamas lietuvius bent keliose vietose — Juno Beach, Pompano ir kitur.

Aušros Vartų lietuvių parapijoje Manhattane lietuvių grupė įsteigė "Branduoliu" vadinamą vieneta, kuris rūpinsis kultūriniais renginiais parapijos salėje. Pradžiai padaryta pianistės Aldonos Kepalaitės koncertu rugsėjo 16.

Gruodžio mėnesį yra organizuojamos dvi neeilinės ekskursijos rytinio pakraščio lietuviams. Viena į Braziliją (gruodžio 7 - 16), kita į Australiją ir Tahitį (gruodžio 21 - sausio 6). Kelionei į Braziliją — Rio De Janeiro — paskutinė registracijos diena yra spalio 22. Kelionei į Australiją — lapkričio 10. Registruotis prašoma kelių agentūroje Vytis — 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. 718 769-3300.

Jaunas lietuvis studentas atvyksta iš Chicagos į New Yorką. Čia jis studijuos meną. Jis nori išnuomoti kambarį arba mažą butelį lietuviškoje šeimoje. Kreiptis į Lietuvos atsiminimų radiją — 201 753 - 5636.

Išnuomojamas erdvus butas prie Clearwater, Fla., 20 mylių nuo St. Petersburg. Visai arti vandens. Yra laiveliui prieplauka. Sezono metu 550 dol. į mėnesį. Skambinti 813 786-2053.

Išnuomojamas 4 kambarių butas Greenpointe, gražioje vietoje. Skambinti kasdieną iki 2 val. popiet 718 782-8456.

Lietuvos vyčių Maspetho 110 kuopa organizuoja ekskursiją S.S. Oceanic puikiu laivu į Bermudą ir Nassau. Išvykstama 1985 gegužės 4 ir grįžtama gegužės 11. Vyčių grupei suteikiama specialiai nuolaida. Jei kelioniniai pinigai pilnai sumokami prieš kovo 15, tai bus dar suteikta 200 dol. nuolaida dviem kabinos keleiviams. Taip pat duodamas 10 procentų kelionių agento nuolaida. 150 dol. depozitas turi būti sumokėtas dabar, kad būtų užtikrinta norima kabina. Dėl informacijų skambinti Jonui Adomėnui: 718 497-5212.

Pantomimikas Paulius Rajekas atliks savo sukurtą programą žinomame Riverside Church Teatre spalio 24 - 28 8 v.v. ir spalio 28, sekmadienį 2 v. popiet. Teatras yra 420 Riverside Drive, prie 120 St., arti Columbijos universiteto. Teatro telefonas 212 864-2929.

Antanas ir Aleksandra Masioniai, gyvenę Fair Lawn, N.J., spalio 28 švenčia savo moterys 50 metų sukaktį. Ta proga 11 val. šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje Patersono bus iškilmingos pamaldos ir paskui vaišės restorane.

Vytautas Jonas Bakšys Stony Brook universitete studijuoja muziką ir siekia daktaro laipsnio. Jo mokslo baigiamasis koncertas bus lapkričio 9 Recital Hall Fine Arts Center, Stony Brook, N.Y. Programoje — Bacho, Brahmsio, Beethoveno, Dallapiccola, Schumanno kūriniai.

Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos 62 numeris jau išverstas į anglų klibą ir išleistas. Išvertė kun. K. Pugevičius, išleido Lietuvos Kunigų Vienybė.

Šv. Jurgio lietuvių parapija Brooklyne lapkričio 4 švenčia savo 75 metų jubiliejų. Ta proga išleidžia stamboką jubiliejinę knygą, kurią spausdina pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Parapijai dabar vadovauja kun. Bruno Kruzas. Tą lapkričio 4 bus iškilmingos pamaldos ir banketas. Parapija buvo įkurta 1909 metais.

BALFo vajeus proga spalio 15 KASOS direktorių posėdyje buvo nutarta paaukoti 500 dolerių Vasario 16 lietuvių gimnazijos Vak. Vokietijoje remontui. Vasario 16 vardo gimnazija yra vienintelė lietuviška vidurinė mokykla už Lietuvos ribų. Ją lanko jaunimas iš visų kraštų ir tenai ruošiasi būti naudingais ir susipratusiai lietuviams. KASA sveikina BALFą, jau 40 metų remiantį lietuvių šalpos projektus ir kviečia visus kiek galima daugiau BALFui padėti.

Bridges žurnalas, leidžiamas JAV LB krašto valdybos, redaguojamas Demie Jonaitienės ir administruojamas Tėv. Petro Baniūno, OFM, Darbininko administratoriaus, vis labiau išvirtina ir vis auga jo prenumerata. Žurnalo prenumerata 5 dol. metam. Rašyti Darbininko adresu — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Dr. Eugenijus Savickas, tarnavęs ugniagesių įstaigoje, spalio pradžioje išvyko į Romą baigti teologijos mokslų, kuriuos buvo pertraukęs prieš keletą metų. Iššventinęs kunigu, planuoja dirbti Aušros Vartų parapijoje, Manhattane.

Lietuvių Fondo vajeus komitetas New Yorke kviečia aukoti Lietuvos Fondui. Visi paaukoję 100 dol. ar daugiau, gaus du komplimentarinius bilietus į Lietuvos Fondo vajeus balių, kuris bus lapkričio 10 Kultūros Židinyje. Baliaus pradžia 7 v.v.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas bus spalio 27, šį šeštadienį, Kultūros Židinyje. 8:30 v.r. vienuolyno koplyčioje Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, aukoja mišias Federacijos intencija. Po mišių — pusryčiai ir darbo posėdžiai. Vakare 7 v. iškilminga vakarienė. Kalba garbės narė Janina Simutienė. Suvažiavimą globoja LMK Federacijos New Yorko klubas.

Julija Aleksūnaitė-Dantienė, kurios režisuota komedija "Prie dangaus vartų" bus suvaidinta lapkričio 3 Kultūros Židinyje, Laisvės Žiburio radijo rudens koncerte.

KASOS taupytojų dėmesiu — pagal besikeičiančias rinkos sąlygas, procentų kursas ant visų naujai pradėdamų arba atnaujinamų Kasos sertifikatų sumažėjo pusę %. Nežiūrint to, KASA vistiek tebemoka aukštesnes palūkanas, negu bet kurie kiti bankai. Kviečiame perversi santaupas ir išsiimti naujus sertifikatus Kasoje dabar, kol procentai dar nesumažėjo. Ypač patartina Kasoje laikyti einamąsias sąskaitas, kurios dar vis tebeduoda 9%, o kituose bankuose tik 5.25%. Patikrinkite naują procentų kursą Kasos reklamoje, arba paskambinkite į įstaigą (718) 441-6799.

PRANEŠIMAS. Lietuvių Enciklopedijos leidykloje galima dar gauti pilnų komplektų Lietuvos Enciklopedijos, 36 tt., kainą \$366.00, Encyklopedia Lituanica, 6 tt., — \$125.00, V. Krėvės Raštų, 6 tt. — \$32.60. Užsisakykite šiandien. Leidyklos adresas: J. Kapočius Co., P.O. Box 95, South Boston, MA 02127; telef. vakarais: (617) 282-2759.

Lietuvos Vyčių 12 kuopa
 Manhattan, N.Y.

KVIEČIA I

12 KUOPOS 70 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ

spalio 28, sekmadienį, tuoj po 11 val. sumos
 Aušros Vartų parapijos salėje
 570 Broome St., N.Y.C.

Šokiams gros JOE THOMAS ORKESTRAS

Pietūs su atgaiva

Auka — 12.50 dol.

MALONIAI KVIEČIAME JUS ATSLANKYTI I LIETUVIŲ FONDO VAJAUS BALIŲ

kuris įvyks 1984 m. lapkričio 10 d. Kultūros Židinyje

Programą sudaro:

kokteilial — 7 v.v.

programa — 8 v.v.

vakarienė — šokiai

šokiams gros visų mėgiamas Amour orkestras
 loterija — dail. V. Igno paveikslas, gintaro saga,
 krepšys atgaivos

Bilietus nusipirkti ir status užsisakyti prašome pas:

Malviną Klivečkiene — 718 296-0406

Zina Jankauskaitė — 718 441-5215

(Skambinti po 6 v.v.)

Lilę Milukiene — 516 681-6172 po 4 v.v.

Įėjimo auka — 15 dol.

Kviečiame ir laukiame visų New Yorko ir apylinkės
 lietuvių.

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS
 KOMITETAS

Lietuvių Fondas remia: šeštadieninės mokyklas,
 sporto ir jaunimo organizacijas, tautinių šokių ir dainų
 šventes, lituanistikos katedrą ir kitas sritis, surištas su
 lituanistika ir lietuvių kultūros išlaikymu.

Todėl remkime Lietuvos Fondą!

Čekius už bilietus į balių ir aukas rašyti — Lithuanian
 Foundation, Inc. Čekius siųsti LF vajeus išdiniui A.
 Šilbajoriui — 35 - 00 107th Street, Richmond Hill, N.Y.
 11418.

Balfas Jaukia Jūsų aukos!
 Neuždelskite! Paskubėkite!

LAISVĖS ŽIBURYS

kviečia visuomenę į tradicinį

RUDENS KONCERTĄ — BALIŲ

šeštadienį, lapkričio 3 d.

Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.
 Pradžia 7 val. vak. punktualiai

PROGRAMOJE:

1. Philadelphia vyrų dainos vienetas, vad. Vyto Maciūno. Akomponuoja Birutė Šnipaitė.
2. Humoristinė kūryba skaito autorė Julija Dantienė.
3. Philadelphia dramos mėgėjų būrelis atlieka vieno veiksmo komediją "Prie dangaus vartų". Autorė ir režisierė — Julija Dantienė. Dekoracijos ir kostiumai — Gema Kreivėnaitė. Režisierės padėjėja — Vida Šalčiūnienė.

ŠOKIAMS GROS JINAI IR TRYS GINTARAI. VAD. V. DAUGIRDAS
 IR SPECIALIAI JAUNIMUI — BROLIŲ KEZIŲ ORKESTRAS

Maistą gamina Eugenija Kezienė

Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse. Turtinga lóterija. Baliaus
 status iš anksto galima užsisakyti pas Živilę Juriene 441-7831

Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol.,
 gaunami prie įėjimo. Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu, čekį atitinkamai sumai
 ir sau adresuotą su pašto ženklų voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu,
 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILJETŲ PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:

B. P. Macijauskas 998-6797; 892-6415

K. Praleika 256-5224

D. Didžbalienė 925-4761

R. Bitėnas 351-7963

NEW YORK:

N. P. Baltrulionis AX 7-0991

Visus atsilankyti kviečia

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 VAL. RYTO

A. Diržys 296-7385

Ž. Jurienė 441-7831

E. Kezlenė 296-0798

R. Kezys 769-3300; 229-9134

B.V. Labutis VI 7-5550

M. Šalinskienė 296-2244

V. Vasikauskas VI 7-1286

LAISVĖS ŽIBURIO
 RADIJAS

FREE ESTIMATES

G & F PAINTING
 INTERIOR/EXTERIOR

GREG

(516) 921-1407

FRANK

(516) 921-1024

Dėl informacijos skambinti
 — 516 921-0692